De Zuid-Afrikaan

VEREENIGD MET DE VOLKSVRIEND.

DEEL 47. KAAPSTAD, ZATURDAG, 30 JUNIJ, 1877. No. 4,322.

SMUTS & HOFMEYR,

No. 11,

KASTEELSTRAAT, KAAPSTAD,

DRUKKEN Brochures, Boeken, Circulaires, Rekeningen, Doop-, Lidmaten-, en Huwelijks Registers, Doodbriefjes, Adres Kaartjes, Bezigheid Kaartjes, enz., enz., enz

☞ *Orders van Buiten worden met spoed en egen billijke prijzen ten uitvoer gebragt.*

De Zuid-Afrikaan en Volksvriend

DE Inte[rest] [Ad]vertentiën in de Stad £1 11s. en in de Boite-distrikten £2 per aa[nvraag] *betaalbaar.* Aan elken intekenaar wo[rden] twee volle bladen per week toegezonden.

☞ Zij die voor het Blad wenschen te bedanken moeten drie maanden vooruit kennis geven van hun voornemen.

20 Extra Vette Slagt- en Trekossen.

Op Maandag, 2 Julij a.s.,

ZAL de Ondergeteekende publiek doen verkoopen in de PAARLSCHE MARKT-KRAAL, bovengemeld getal Ossen, opgebragt door den Heer C. N. SWART, die zeker present zullen zijn,

G. J. MALHERBE.

Paarl, 27 Junij 1877

De Villiers. Faure & Co., Afslagers.

EERSTE TROEP.

90 Extra Vette Slagtossen, groot en zwaar
10 Extra „ Koeijen, do. do.

Op Dingsdag, 3 Julij aanst.,

ZULLEN opgemelde Ossen en Koeijen, die te extra conditie zijn, publiek verkocht worden in KLAPMUTS STATIE.

J. J. BRINK, D.zn.

Paarl, 27 Junij 1877.

J. S. MARAIS & Co., Afslagers.

TWEEDE TROEP.

90 Zware Slagtossen, Extra Vet
10 Do. do. Koeijen, do.
3 Span gedresseerde Ezels, in goede Conditie
2 Span ongeleerde Ezels, 2 jaar oud
4 Paar gedresseerde Karpaarden, groot en sterk
10 Ruins, gedresseerd onder Zadel en in Tuig.

Op Vrijdag, 6 Julij aanst.,

ZAL de Ondergeteekende [bovengemeld] Vee publiek doen verkoopen in de KLAPMUTS STATIE.

J. J. BRINK, D.zn.

Paarl, 27 Junij 1877.

J. S. MARAIS & Co., Afslagers.

80 Extra Vette Slagt- en Jonge Ossen.

In [de] Boedel van wijlen den Heer PERCIVAL [WILLIAM] BUSTIN en dagteekend Woensdag

Op Woensdag, 4 Julij a.s.,

publiek te verkoopen, op de MARKTKRAAL te WELLINGTON, opgem. Heerlijk Ossen. Zij zullen zeker present zijn.

J. S. MARAIS & Co., Afslagers.

Paarl, 26 Junij 1877.

50 Extra Vette Slagt en Jonge Ossen.

In den Boedel van wijlen den heer H. G. F. ESTIN St., overgelaatene Weduwe.

Op Donderdag, 5 Julij a.s.,

ZULLEN de Ondergeteekenden, daartoe gelast, opgemelde Ossen publiek verkoopen aan KLAPMUTS STATIE.

J. S. MARAIS & Co., Afslagers.

Paarl, 28 Junij 1877.

OP den 23sten Junij overleed op sijn dierbaar zoontje NICOLAAS KRUGER, oud 2 jaar en 5 maanden.

C. W. DE TOIT.
A. C. MOSTERT.

Tulbagh, 26 Junij 1877

100 Extra Vette Zware Slagtossen.

Op Dingsdag, 8 Julij a.s.

ZAL de Ondergeteekende publiek doen verkoopen te KLAPMUTS STATIE, bovengemeld getal uitmuntende Ossen door hemzelven uit den Vrijstaat opgebragt.

J. F. BAARTMAN, H.zn.

Paarl, 28 Junij 1877.

De Villiers, Faure & Co. Vendu-Adms.

TWEEDE TROEP.

120 Uitmuntende Montevideo Ezels, van 3 tot 4 jaren oud.

OP MAANDAG, 9 JULIJ AANSTAANDE, zal opgemeld getal uitgezochte Ezels (juist geland) publiek verkocht worden op het Dorp MALMESBURY —Zij zullen zeker present zijn.

H. J. W. ROSS.

J. S. MARAIS & Co., Afslagers.

100 Slagtossen.

Op Dingsdag, 10 Julij a.s.,

ZAL bovengemeld getal Ossen publiek verkocht worden in de MARKTKRAAL te WELLINGTON.

P. ROUX.

PENTZ & Co., Afslagers.

PAARLSCHE
Brand Assurantie & Trust Maatschappij.

PUBLIEKE VERKOOPING
VAN
Transportwagens, Kar, Paarden. Koeijen, Huisraad. enz., enz.,
TE
Klein Bergrivier, Afdeeling Tulbagh.

In den Insolventen Boedel van NICOLAAS VAN WIELLIGH, Senior.

Op Vrijdag, 6 Julij, 1877,

Precies ten 10 ure 's Voormiddags,

ZAL de ondergeteekende publiek doen Verkoopen, aan de woning van den Insolvent, de volgende Losse Goederen, te weten :—

1. 2 Transportwagens, bijna nieuw, 1 Kar op Veeren, 2 Paarden, 16 Koeijen en Kalvers, 1 Span Tuigen voor 10 Ezels, 2 Ploegen, 1 paar Achter Tuigen, 1 fraai Geweer, Kruitwagen, Zadel en Toom, enz.

2. De gewone verscheidenheid Huisraad, zoo als Eet- en andere Tafels, dubbele en enkele Ledekanten, Stoelen, Kleerkasten, Wasch- en Kleedtafels, Glas- en Aardewerk, Keukengereedschap, enz., enz.

J. J. DE VILLIERS, A.P.Zn.,
Eenig Curator.

W. P. Bank Gebouwen,
Paarl, 21 Junij, 1877.

De Heeren Faure & Reynolds, Afslagers.

PAARLSCHE
Brand Assurantie en Trustmaatschappij.

Publieke Verkooping
VAN EEN
KOSTBAAR ERF,
Vaatwerk, Hout, Huisraad,
ENZ., ENZ., ENZ.,
AAN DE PAARL.

In den Insolventen Boedel van JOHANNES CORNELIS ZUIDMEER.

Op Dingsdag, 10 Julij, 1877,

ZAL de Ondergeteekende publiek doen verkoopen, op de plaats zelve :

1. Zeker Erf met het daaropstaand Houten Huis, gelegen in het centraalste gedeelte van het Dorp, annex de Wijnmaatschappij.

2. Twee Stukvaten (half klaar), 2 Kuipen Vierschbaums, Tonnen, Duigen, Heepenijzer, Lot Hout, Kuipersgereedschap, enz.

3. Huisraad, als Ledekanten, Kleerkasten, Wasch- en Kleedtafels, 2 dozijn Stoelen, Eettafels, Buffet, Klok, Schilderijen, Commode, Glas- en Aardewerk, Keukengereedschap, enz., enz.

Bonus zal gegeven worden.

J. J. DE VILLIERS, A.P.Zn.,
Eenig Curator.

W. P. Bankgebouwen,
Paarl, 8 Mei 1877.

N. J. D. GORDON,
TANDHEELKUNDIGE,
PAARL.

STELLENBOSCH.

PUBLIEKE VERKOOPING
VAN
STUKVATEN,
ZONDER RESERVE.

De Ondergeteekende, behoorlijk daartoe gemachtigd zijnde, zal op

Op Dingsdag, den 3den Julij aanst.,

Zonder de minste Reserve, per Publieke Veiling verkoopen, aan het Pakhuis van den heer HENDRIK LUDOLPH NEETHLING, Dorpstraat,

10 Stukvaten, in Goede Conditie,

de aandacht van Liefhebbers wel waardig.

J. G. MADER,
Vendu-Administrateur en Generaal Agent.

Stellenbosch, 23 Junij, 1877.

ZUID AFRIKAANSCHE ASSOCIATIE.

VERKOOP
VAN
KOSTBARE PLAATSEN,
IN DE
TRANSVAAL,
OF
ZUID AFRIKAANSCHE REPUBLIEK.

DE DIRECTEUREN van de Zuid Afrikaansche Associatie, begunstigd zijnde met de orders van den Eigenaar, den heer A. L. DEVENISH, om zijn uitgebreid eigendom van de hand te zetten, dat Twintig Plaatsen bevat in het distrikt Lijdenburg, zullen aanzoeken inwachten tot 31 OCTOBER AANST., voor den aankoop daarvan.

Deze Plaatsen, die aan elkander grenzen, vormen een geheel Blok van zeer Kostbaar Land in het belangrijkste distrikt van de Transvaal, en beslaan eene oppervlakte van 54,135 Morgen Land (ruim 108,270 Acres), waarop uitmuntende plekken met Timmerhout, geschikt voor elk mogelijk gebruik bij het bouwen of voor andere doeleinden, bevochtigd door de Blijderivier en door vele andere kleinere stroomen die het in alle richtingen doorsnijden.

De Grond is Goudhoudend, daar door de Landmeters, die bezig waren dit Eigendom op te meten, Goud gevonden is. Zij werden echter verpligt hun zoeken naar dit kostbaar Metaal te staken door den rusteloozen toestand van de Kafferstammen in de nabuurschap.

Het is wellbekend dat de Transvaal zeer rijk is in Mineralen, zooals Goud, Koper, IJzer, Lood en Kolen. In 1873 werd het eerste Alluviale Goud in het distrikt Lijdenburg gevonden, waaar men nu de Goudvelden vindt. Uitgestrekte Koolbeddingen loopen van de Grenzen van Natal tot aan het distrikt Lijdenburg. De Steenkool die beproefd is in de Gasfabriek te Kaapstad, wordt even goed beschouwd als die welke men aan den Kaapschen Spoorweg gebruikt. In Landbouw of Veeteelt wordt de Transvaal zeker door geen Staat in Zuid Afrika overtroffen. Het Koren dat hier wordt gewonnen is van eene zeer goede kwaliteit, en voor het aankweeken van half Tropische Produkten is het Land zeer geschikt. De Veeteelt beantwoordt ook goed. Met al deze voordeelen, nu de Transvaal is gevallen in handen van het Engelsche Gouvernement, hetwelk genoegzame bescherming van eigendom kan verleenen, lijdt het geen twijfel, of zij zal eene der belangrijkste Staten van Zuid Afrika worden.

De Kaart kan aan dit Kantoor gezien worden, en eene Kopie er van aan de Kantoren van de Heeren LAMB BROS., Port Elizabeth.

A. DENIJSSEN, Secretaris

Kaapstad, Kerkplein, 25 April 1877.

STUTTAFORD & CO.

VERZOEKEN de aandacht van Buitenkoopers en van het Publiek in het algemeen voor hun zeer grooten Voorraad.

160 KISTEN JUIST UITGEPAKT,

VAN

Huis Negotie, Katoen, Huislinnen, Tafelgenees, Baftas, Punjum's, Horrockses A, 13s 9d voor 36 yards

Fraai Langgevouwen Lakens, van 13s 9d tot 21s het stuk

Harvard Hemdengoed, Blauw en Wit en Fancy Geruit, zeer goedkoop

Moleskin, Corduroy, Bedford en Duitsch Koord en goedkoop Brockengoed

Vrouwen en Kinderen Klaargemaakte Winterkleederen van Tweed, Vilt, en naar de Mode, van af 17s 6d elk

Baatjes, Mantels, Pelerines en 500 Witte Rokken, van af 2s 11d elk

Dames Hoeden en Hoedjes, opgemaakt en niet opgemaakt, Veeren, Bloemen, Kinlergoed, Dames en Meisjes Ondergoed, Corsetten, Haarlechtsels, Kindertabberdjes, Pelisen, enz., enz., enz.

IN DE HEEREN AFDEELING: Ulsters, Wintermassa's, Tweed, Hemdengoed, Hoeden, Hemden van elke soort, van 2s 6d tot 15s elk, Boordjes, Kruisbanden, Cuffs en Handtasschen, Tapijtzakken, Reiszakken, Zijden en Wollen Sjerpen, allen gemerkt tegen de Laagste Marktprijzen, en Patronen overal heen gezonden op aanvraag.

STUTTAFORD & CO.,

ADDERLEYSTRAAT, KAAPSTAD.

PAARLSCHE
Brand Assurantie & Trustmaatschappij.

PUBLIEKE VERKOOPING
VAN EEN FRAAIJE KLEINE
Cottage en Huisraad,
AAN DE PAARL.

In den Boedel van wijlen JOHANNA MARIA LABAUSE, Weduwe wijlen HENDRIK CUPIDO.

Op Donderdag, 12 Julij 1877,

ZAL de Ondergeteekende, behoorlijk daartoe met instructiën begunstigd door den Executeur Testamentair in opgemelde Boedel, Publiek doen Verkoopen :

1. Zeker Erf, gelegen aan de Molenhoogte, annex het eigendom van den Heer D. D. SMALL, bevattende een net Huisje, vroeger bewoond door de Overledene, beplant met een fraaijen Wijn- en Boomgaard.

2. Eenige Artikelen Huisraad.

LIBERAAL BONUS.

W. P. Bankgebouwen.
Paarl, 28 Junij 1877.

J. J. DE VILLIERS A. P. ZN.,
Secretaris.

De Heeren J. S. Marais & Co., Afslagers.

PUBLIEKE VERKOOPING
VAN
Vaste en Losse Goederen,
ACHTER DE PAARL.

In den Boedel van wijlen Mejufvr. de Weduwe MATTHIJS JACOBUS DE VILLIERS, geboren VAN DER SPUIJ.

Op Dingsdag, 17 Julij aanst.,

ZAL de ondergeteekende publiek doen verkoopen op de plaats zelve.

Vaste Goederen.

De vruchtbare Wijn- en Zaatplaats **HOOGSTEDE,** gelegen Achter de Paarl, groot circa 234 morgen, beplant met 47,000 Wijngaardstokken, bezaaid met 18 mudden Haver en Koren, en heeft nog veel geschikten grond voor wijngaard en landerijen uitgestrekte weeweide, en volop water. De Gebouwen bestaan uit een luchtig en ruim Woonhuis, Stal, Keldergebouwen, enz.

Losse Goederen.

4 Stukvaten, 3 Kuipen, Leggers, Pijpen, Emmers, Trechters, 1 Trap en Ondersbank, 1 Brandewijnsketel, Manden, 1 Kapkar op veeren, 1 Paardenwagen, 1 Open Kar, 2 Span Tuigen, Zwingels, 1 Dubbel en een Enkel Voor-Howard's Ploegen, 1 Drievoor- Ploeg, Eggen enz.

Levende Have.

9 Paarden van 3 tot 6 jaren oud, 2 Koeijen met Kalveren, 1 Vaars.

HUISRAAD.

2 Ledekanten met Bedden, Katels, 2 Kleederkasten, 4 doz. Stoelen, 4 Tafels, Kleedtafel, 1 Kombuistafel, 1 Bakkist, Potten, Pannen, Glas-Aardewerken Porseleinware, 1 Geweer, 2 Huisklokken, enz., enz., enz

Ruim Bonus zal gegeven worden.

J. S. DE VILLIERS, A. M ZN.
Executeur Testamentair.

Paarl, 28 Junij 1877.

De Villiers. Faure & Co., Vendu-Adms.

Belangrijke Verkooping.

DE Ondergeteekende, zijne welbekende Woonplaats "NIEUWE POST," te Darling, Afdeeling Malmesbury, uit de hand verkocht hebbende, zal die tengevolge in de

Maand October e.k.,

DATUM NADER TE BEPALEN,

op voorm Hde Plaats, publiek laten verkoopen zijn wellekende Stoeterij van Paarden, Hoornvee en Schapen, en alle overige benoodigdheden tot eene eers e Klas Boerderij behoorende, als ook alle soorten van HUISRAAD, Planten, Serviezen, enz. enz.

LORENZ. J. DE GROEF.

Malmesbury, 27 Junij 1877

J. W. Moorrees, J. Zoon, & Co., Afslagers

Bekendmaking.

AAN belanghebbenden wordt kennis gegeven, dat er eene vergadering te Tulbagh zal gehouden worden,

Op Dingsdag, den 17den Julij 1877,

ten einde te overwegen, welke plaatsen kunnen benaamd worden om een eenen WEG over den WITZENBERG en SCHURFTEBERG te maken.

Togtgangers worden vooral dringend uitgenoodigd, daar zij van den voorgestelden weg het meeste voordeel zullen trekken.

J. C. REIJNOLDS,
Hon. Secretaris.

Tulbagh, 18 Junij 1877.

PUBLIEKE VERKOOPING
VAN ZEER
Kostbaar Huisraad, enz.,
AAN DE PAARL.

In den Boedel van wijlen den Wel-Edelen Heer W. H. AURET.

Op Maandag, 2 Julij a.s.,

ZAL de Ondergeteekende aan hare Woning publiek doen verkoopen, een uitgezocht assortiment Huisraad, als :—

Voorkamer Meubelen,

1 Paardehairen Sofa, 1 dozijn Paardenhairen Stoelen, 1 Ronde Tafel, 2 Armstoelen, 1 Groote Kagchel Spiegel, 1 Extra Harmonium met Stool, 1 Kaart Tafel, 1 Sofa do., 1 Kleine Bokenrak.

Eetkamer,

1 Mahoniehouten Buffet, 1 Stel Aanzet Tafels, Kleine Tafels, Sofas, Stoelen, Dinner Service, 1 Dessert do., Lampen in soorten, 1 Parafine Stove, enz., enz.

Slaapkamer.

1 Fraaije Mahoniehouten Kleederkast, 1 Mahoniehouten Kleedtafel, 1 do. Waschtafel met Marmeren Blad, IJzeren Ledekanten in soorten, Glas- en Aardewerk, Keukengereedschap, enz.

Eindelijk,

1 Party Phæton in goede orde, 1 Enkel Tuig met Pieeten Beslag, 1 Nieuwe Zadel en Toom, 1 Extra Dubbelloop Geweer (Westley Richard) met toebehooren, 1 Groot Bad, en wat verder zal worden aangeboden.

Wed. W. H. AURET,
Ex cutrice Testamentaire.

Paarl, 21 Junij 1877.

J. S. MARAIS & Co., Afslagers.

Te gelijkertijd zullen worden verkocht 2 Arabier Schimmel Paarden, geschikt in Tuig en ook voor een Dames Paard.

Onderlinge Maatschappij van Levensverzekering van de Kaap de Goede Hoop (Mutual).

BERIGT AAN LEDEN.

HIERBIJ wordt kennis gegeven, dat de Twaalfde Derjaarsche Algemeene Vergadering zal worden gehouden op

Maandag, 6 Aug. aanst.,

'S MIDDAGS TEN TWAALF UUR,

in de Zaal van het Gebouw der Maatschappij, voor het ontvangen van de Rekening en het Verslag van den staat der zaken en verrigtingen van de Maatschappij, opgemaakt tot den 31sten Mei 1877, voor het verkiezen van drie Direkteuren in de plaats van hen die aftreden; voor het benoemen van twee Auditeuren en voor het afdoen van algemeene angelegenheden.

De Direktie zal, naar voorschrift der Akte van dezo Maatschappij, tot op Woensdag, 11 Julij aanstaande, 's voormiddags 10 uur, nominatien inwachten tot aanvulling der vacature, ontstaan door het volgens rooster aftreden van de volgende Direkteuren, te weten :—M. ARDERNE, JAMES MURISON en C. J. MANUEL, die allen herkiesbaar zijn.

Op last van Bestuur,

J. C. GIE, Jr.,
Secretaris.

Kaapstad, 21 Junij 1877.

In den Boedel van wijlen den Wel-Ed. Heer JACOBUS PETRUS HUGO.

TENDERS zullen worden ontvangen door den Ondergeteekende tot voor of op den 20sten Julij aanstaande, voor de onderstaande Aandeelen, behoorende tot bovengemelden Boedel, namelijk :—

30 Cape Commercial Bank, met dividend
5 Worcester do. do.

De Ondergeteekende verbindt zich niet den hoogst noch eenig tender te accepteren.

J. J. DE VOS.

Worcester, 27 Junij 1877

Onderwijzer Gevraagd.

ONMIDDELLIJK VERLANGD voor de Dagschool eener Nederduitsch Gereformeerde Kerk in de Hemelstraat, een HOOFDONDERWIJZER. Het tegenwoordige salaris is £100 in het jaar.

Daanbiedingen moeten voor of op den 30sten dezer worden ingezonden bij den Ondergeteekende, van wien volledige inlichtingen te bekomen zijn.

JNO. A. JOOS, Hon. Secr.,
Schoolcommissie.

Broederstraat, 52, 19 Junij 1877.

VERHUISD,
C. H. VAN ZIJL,
Procureur, Openbaar Notaris en Transportbezorger,

UITEN Gebouwen voor Exchequerkamer, Adderleystraat, naast de H. LETTRE CHAMBERS, KERKPLEIN.

STRUISVEDEREN!

DE Ondergeteekenden, orders ontvangen hebbende voor het koopen van Struisvederen, zijn thans bereid de volle Marktwaarde te betalen.

VAN DER BIJL & Co.,
35, St. George'sstraat.

Kaapstad, 5 April 1877.

GUANO! GUANO!!

PERSONEN die hun voorraad van het bovenstaande—beste kwaliteit—wenschen te verkrijgen, worden verzocht hunne Bestellingen te zenden aan de Ondergeteekenden, BIJ TIJDS, ten einde teleurstelling te voorkomen.

M. L. BENSUSAN & Co.,
Kasteelstraat.

De Zuid-Afrikaan.

KAAPSTAD, ZATURDAG, 30 JUNIJ, 1877.

DE BURGERBILL.

MET dezelfde meerderheid, waarmede 's heeren Sprigg's motie om de orde voor de tweede lezing der Burgerbill te schrappen verworpen werd, is het amendement van den heer Scanlen om die Bill te verwijzen naar een gekozen comité aangenomen. De heer Scanlen gaf dadelijk kennis Donderdag te zullen voorstellen, dat het comité zal bestaan uit de heeren Molteno, Frost, Hopley, Moodie, Probart, Southey, Sprigg, Brabant en den voorsteller. Met uitzondering van de heeren Molteno en Moodie zijn zij allen Oostelijke leden, en vier hunner behooren tot de oppositie. De zamenstelling is dus zoo billijk als maar kan worden verlangd met het oog op een toenadering tusschen de beide partijen.

De heer Paterson kondigde echter, reeds voordat het Scanlen-amendement was aangenomen, aan, dat geen lid der oppositie in het comite zal dienst doen. En men wil dat hij daarmede trouw de denkbeelden zijner partij terug gaf. Volhardt de oppositie bij dat besluit, dan zal zij een duidelijk bewijs hebben gegeven, dat al hare bezorgdheid omtrent den toestand der grenzen slechts voor de leus is—dat het haar veel minder te doen is om een degelijken verdedigingsmaatregel te bekomen dan om het ministerie uit den zadel te ligten. Immers, zijn hare betuigingen omtrent haar ernstig verlangen naar eene wet om de grenzen in behoorlijken staat van verdediging te brengen echt, dan behoorde zij enkel te letten op de bepalingen der wet zelve, en hare assistentie te verleenen om de best mogelijke wet te bekomen, en zich niet te onttrekken, enkel om het Ministerie den voet dwars te zetten.

Als een bloote oppositie-maatregel moge een nukkerig onttrekken van alle zamenwerking op zijn plaats zijn; maar indien de oppositie huiswaarts keert zonder dat er eene Burgerwet is gepasseerd, dan zal zij dat ruim zoo zeer hebben te wijten aan zichzelve als aan de Ministeriele partij.

Voor zoover wij de verhouding der partijen verstaan, had noch de Regeringsbill, noch het rapport der Verdedigingscommissie eene kans, onveranderd door het Huis te worden aangenomen. Had het Ministerie Molteno op zijn Burgerbill eene besliste nederlaag geleden en ware het daarop vervangen door een Sprigg-Southey-Paterson Ministerie, dit laatste zou nog grooter fiasco hebben gemaakt met een Burgerbill, die de bloote weerkaatsing van het rapport der Verdedigingscommissie zou zijn. Lieden die niets geven om de veiligheid der grensbewoners, of die al heel tevreden zijn als zij maar een verwisseling van Ministerie kunnen bewerken, zouden zich aan zoodanige overweging geenszins hebben gestoord. Onverschilligen omtrent de algemeene belangen des lands, maar fanatieke ministerialisten zouden weigeren zelfs een duim breeds te wijken van de Ministeriele Bill; terwijl heftige haters van het Ministerie bij kris en bij kras zouden zweren bij het commissie-rapport. Tusschen deze beide partijen zou er geen verdedigingsmaatregel hoegenaamd zijn gepasseerd.

Dat inziende, is de gedragslijn van den heer Scanlen en van het Ministerie, dat daarmede instemde, hoogst verstandig. De benoeming van een comité is eene uitnoodiging aan de beide bijna even sterke partijen, om de zaak kalm en bedaard onderling te bespreken, het meest objectionele uit de contraschemas te schrappen en, door een wederzijdsche opoffering, niet alleen een min of meer doeltreffend plan zamen te stellen, maar tevens een dat kans heeft door het Parlement te worden aangenomen. Bezit zij een ziertje van patriotisme of laat zij elk gevoel niet door een geest van partijschap uitwisschen, dan zal de oppositie hare medewerking bereidwillig verleenen. Zonder die medewerking komt er van het vergelijk weinig teregt.

De partij, die de Bill naar een comité wil verwijzen, telt differente sectien. Er is vooreerst eene sectie, die erkent, dat de Regeringsbill niet ver genoeg gaat, en die gaarne een deel van het Commissie-rapport zoude willen overnemen. Maar dan is er ook eene andere sectie—een sectie, die, zoowat gelijk staande met die der Transvaalsche burgers, welke noch wilden vechten noch betalen—bezwaar heeft tegen de Regeringsbill, omdat deze voorstelt, niet alleen Oostelijken maar ook Westelijken te organiseren, en welke evenzeer opziet tegen het Commissie-rapport, omdat daaraan eene belasting is verbonden. Nu moge het wel waar zijn, dat zoodanige lieden geen juist besef hebben van hunne nationale verpligting [illegible] zoodanigen zijn er, en zij zijn welligt sterk genoeg om, zich afscheidende van de eerste sectie, te bewerken, dat dezen de minderheid geraakt, tenzij deze gesterkt wordt door lieden uit de oppositie-partij. Men zal alzoo aan hare gevoelens [illegible] te geven. En zulks zou kunnen geschieden, zonder het gansche verdedigingsschema [illegible] in te slaan.

Het onderscheid in de kosten aan het Regeringsschema en in die aan het Commissie-schema verbonden wordt begroot op van £60,000 tot £30,000. De hoofdgedachten der Commissie zijn 1,500 politiedienaren en eene organisatie en kwartaalsche oefening der Oostelijke burgers, die van 18 tot 50 jaren tellen. De oppositie schijnt meer waarde te hechten aan de burger-organisatie dan aan de uitbreiding der grenspolitie. Velen hunner geven voor, dat zij *met* die organisatie geen grootere politiemagt dan het tegenwoordige getal zouden verlangen. Men behoude dat getal. Dat spaart 500 man uit tegen eene uitgave van ongeveer £50,000. Het gansche Commissie-rapport zou dan kunnen worden ten uitvoer gebragt, met wijzigingen in bijzonderheden, zonder de noodzakelijkheid eener nieuwe belasting. Worden verdere bezuinigingen verlangd, men zou die kunnen vinden of door de burgers slechts tot, zegge, hun 35ste jaarviermaal 's jaars te laten exerceren, of het getal der exercitie-dagen te besnoeijen. Het morele effect op de kaffers zal even groot zijn, onverschillig of de burgers zes dagen dan wel acht dagen per jaar paraderen. Dat er iets aan onze verdediging wordt gedaan is even noodzakelijk in het belang van het Westen als van het Oosten.

PREEKBEURTEN OP MORGEN. — Groote Kerk: (Avondmaal) 's morgens,—Ds. Stegmann; Engelsch (ten 3 ure),—Dr. Robertson; 's avonds,—Ds. J. Marais.—Nieuwe Kerk (Avondmaal): Ds. J. Marais, Dankzegging (ten 3 ure)—Ds. Luckhoff.—Dr. Robertson zal het Avondmaal te Papendorp uitdeelen.—Te Zeepunt zal geen dienst zijn.

IN DE DUITSCH E. L. KERK zal morgen voormiddag ten 10 ure worden gepreekt in de Hoogduitsche en 's avonds ten half 7 ure in dezelfde taal.

TE WELLINGTON zullen de diensten voor Ds. A. Murray waargenomen worden morgen door Professor Murray, en op den 8sten door Dr. P. E. Faure.

SPECIALE GEBEDEN zullen op den 1sten en 8sten gedaan worden om een rijken zegen op het Concilie dat te Edenburg in die week geopend zal worden.

PROKUREUR FOSTER'S jongste kind viel te Dutoitspan van een sofa in een badblik en verdronk.

DE EERW. KANDIDAAT D. VAN VELDEN gaf op Donderdag ll. zijn tweede proefpreek in de Ned. Geref. Kerk te Stellenbosch.

DE JAARLIJKSCHE NOMINATIE van kandidaten voor den Stedelijken Raad is uitgesteld van Woensdag 3 tot Woensdag 10 Julij aanst.

HANOVER.—De heer T. D. Lindenberg, gedurende drie jaren onderwijzer aldaar, is verleden week naar Groot Drakenstein vertrokken en kreeg tot afscheid een zeer vererend adres van zijne leerlingen.

MARKT TE PORT ELIZABETH.—Men berigt van daar, dat op de wolmarkt van Maandag ll. meer animo te bespeuren was, en dat op de Dingsdagsche struisveder-veiling hooge prijzen betaald zijn.

DS. J. J. VAN RIET is verleden week bij zijne terugkomst te Oudtshoorn op twee mijlen afstands ingehaald, en met een hartelijk welkomstadres begroet.

ONAFGEHAALDE BRIEVEN.—In de *Gazette* van gisteren verschijnt eene tot dien dag opgemaakte lijst van zoodanige brieven, hier op het postkantoor liggende.

GELDORDERS.—De Postmeester Generaal publiceert in de Gouvernements courant eene lijst van de kantoren in deze kolonie, waar geldorders uitgereikt en uitbetaald worden.

DE WIJNBERGSCHE TREIN stadwaarts, werd Donderdag ten 4 ure door den wisselwachter op het verkeerde spoor gebragt, tengevolge waarvan deze in botsing kwam met een locomotief. Gelukkig werd niemand bezeerd.

OVER MIDDELBURG is in den nacht van 15 of 16 dezer een vreeselijke storm los gebroken, die groote schade aangerigt, dat is, o.a., het groote pakhuis van Lilienfeld geheel, en andere perceelen gedeeltelijk van dak beroofd en voorts vele boomen ontworteld heeft.

DE CENSUS VAN DE DIAMANTVELDEN.—Een telegrafische depêche van Kimberley, gedateerd Dingsdag ll. zegt:—De Census-opgaven toonen alreede eene bevolking aan van 35,000 inwoners, 9,000 waarvan Europeanen zijn. Van buiten is nog geen der lijsten ingekomen.

WILD GEDIERTE.—De heer D. J. Schoeman, wonende in Zwagershoek, Cradock, heeft onlangs in elf dagen tijds drie tijgers en twee wilde katten gevangen. De grootste tijger was 6 voet 7 duim en de andere twee 5 voet 7 duim lang. Alle drie werden gevangen in een slagijzer voor wolven.

NIEUWE INSOLVENTIEN.—Izaak Johannes Pretorius, te Krommerivier, Afd. Piquetberg, schulden £837 4s. 11d.; tekort £738 9s. 11d. Mary Anna van Wijk, overleden, weduwe van wijlen Albert Erasmus van Wijk, te Clanwilliam, schulden £507 4s. 5d.; te kort £207 4s. 5d.

MOORD.—De Resident Magistraat van Swellendam heeft een dwangbevel uitgevaardigd tot inhechtenisneming van een Hottentot, genaamd Ephraim Haas, die onder verdenking staat van in 1873 moord te hebben gepleegd op een Kaffer, April geheeten, en die van het station Garciaspas is weggeloopen.

SCHOUT BIJ NACHT VAN GENNEP maakte Donderdag zijne opwachting bij den Gouverneur en Lady Frere, en berigtte dat de officieren van zijn eskader wegens het betreurd overlijden van Nederlands Koningin de invitatie tot het bal ten Gouvernementshuize niet konden aannemen. Lady Frere uitte deswege haar leedwezen.

MATRICULATIE.—Door den Griffier der Universiteit wordt berigt, dat daar de papieren zich aanboord van de in quarantaine zijnde *Taymouth Castle* bevinden, het matriculatie-examen voor eenige weken is uitgesteld. Zoo spoedig mogelijk zal de tijd bepaald worden en van het begin der examens in de *Gazette* en bij cirkulaire minstens drie weken vooraf worden kennis gegeven.

DE VERDAAGDE VERGADERING voor het opzigten van een Zuid Afrikaansch Wijsgeerig Genootschap had Woensdag in de Universiteitszaal plaats onder voorzittersschap van Dr. Dale. Aan de opgekomenen werd medegedeeld, dat zoowat vijftig ingezetenen zich als leden hadden laten inschrijven. Daarop werden de regulatien besproken en aangenomen en de vergadering op nieuw verdaagd.

HET BAL, Donderdag avond ten Gouvernementshuize gegeven ter eere van Harer Majesteits verjaardag was een groot succes. Aan gasten ontbrak het niet. De schikkingen waren in alle opzigten kompleet. Er was zelfs gezorgd voor een brandspuit en extincteurs, onder het toezigt van de Vrijwillige Brandwagters, om tegen mogelijke ongelukken te waken.

ZELFMOORD.—Het volgende van Port Elizabeth ontvangen telegram is in de bladen alhier gepubliceerd:—Dingsdag, 26 Junij.—De oudste vennoot der firma Gebroeders Smith wonende te— heeft blijkens heden morgen ontvangen berigt zich den hals afgesneden en aldus zelfmoord gepleegd. De aanleiding tot die daad wordt niet genoemd. Hij was eerst twee dagen te voren getrouwd.

ONGELUKKEN.—Wij zien uit de grensbladen dat in Olifantshoek op de plaats van den heer Spires op 11 dezer een grasbrand is uitgebroken, en dat de achttienjarige dochter van den eigenaar daarbij zulke vreeselijke brandwonden bekomen heeft, dat aan het behoud van haar leven gewanhoopt werd.—In King William's Town is een klein meisje, dat achter een met vaten beladen wagen liep, eensklaps door een afrollende ton gedood.

"SOMERSET EAST ADVERTISER."—Dit is de naam van een nieuw weekblad, van welks eerste nommer wij dank zeggende de ontvangst erkennen. De *Advertiser* is van hetzelfde formaat als hare plaatselijke zuster, de *Courant*, en wat de redactie en het technische aangaat blijkbaar in geoefende handen. Wij wenschen het een langdurigen en voorspoedigen werkkring toe.—Uit dit eerste nommer zien wij dat voor den herbouw van de onlangs omgewaaide Presbyteriaansche Kerk reeds een plan in gereedheid is, volgens hetwelk de hernieuwde tempel een sieraad voor het dorp zal zijn.

TULBAGH, 26 JUNIJ 1877.—Op Zondag 24 Junij waren hier vier begrafenissen van kinderen, waaronder een lief zoontje van Ds. C. W. du Toit. Het kind werd Donderdag morgen ziek en stierf binnen den tijd van 24 uren aan gevatte koude en scharlakenkoorts zijnde oud 2 jaren en 5 maanden. Dit gebeurde terwijl de moeder nog te bed lag van eene dochter, geboren op den 18den Junij.—Ds. Robertson hield eene treffende toespraak voor een aanzienlijk aantal toehoorders.—De scharlakenkoorts schijnt alweer toe te nemen in hevigheid.—*Correspondent.*

DE HOLLANDSCHE TAAL TEN GOUVERNEMENTSHUIZE.—Naar wij van goederhand vernemen, heeft de heer Clement, de bekwame docent in de Nederduitsche en de Fransche taal, eene uitnoodiging ontvangen om de jonge dames Frere, de dochters van onzen Gouverneur, in de Hollandsche taal les te geven. Daaruit zien wij met genoegen, dat Sir Bartle Frere, die deze taal eenigzins verstaat, haar ook waardeert; en ZExc. mag verzekerd zijn, dat hij geene beter leermeester had kunnen kiezen dan den heer Clement, van wiens veeljarige ervaring als grondig en degelijk onderwijzer een aanzienlijk getal gewezen leerlingen nog met den meesten lof getuigen.

ORDENTELIJK BANKROET.—Op de derde bijeenkomst van Crediteuren in den boedel van den insolvent Kirschbaum, werd door den Curator gerapporteerd, dat er voor £22,253 aan vorderingen tegen den boedel bewezen was, en dat er waarschijnlijk £17,600 zou te kort komen.—Het volgende nemen wij over uit de *Colesberg Herold*:—A. Kirschbaum van Hanover werd verleden week Vrijdag gearresteerd, op eene beschuldiging van strafbare insolventie, tegen hem ingebragt door den heer B. J. de Villiers, een van de trustees. Borgstelling was spoedig verkregen, en het voorloopig onderzoek bepaald voor den volgenden Maandag. Dadelijk werd naar hier gezonden voor regtsgeleerde assistentie.

EMIGRATIE UIT DE TRANSVAAL.—Een correspondent van de *Volkstem*, die door dat blad een man van naam en invloed genoemd wordt, schrijft uit Wakkerstroom, dat de meerderheid der boeren in dat distrikt zich gereed maken voor emigratie, en daartoe zullen overgaan zoodra het blijkt dat de naar Engeland gezonden deputatie niet in hare zending heeft kunnen slagen. Als dit het geval is in Wakkerstroom, welks inwoners, naar hij er bij voegt, eenige reden van ontevredenheid met de politiek van het vorige Gouvernement hadden, en die geacht werden Britschgezind te zijn, dan is het te vreezen, dat in andere distrikten het voorbeeld gevolgd worden, en de Transvaal eventueel een grooten uittogt zien zal.

OMTRENT DEN MOORD in het distrikt Oost Londen wordt nog het volgende gemeld:—Een fatsoenlijk Engelschman, naam onbekend, kwam op de plaats van den heer Dell, Gonubie, en vroeg den weg naar den heer Mauley. Het is niet zeker, of hij gesproken heeft van Kaffers die hem nazetten, dan of men Kaffers heeft gezien die hem volgden, maar het blijkt, dat de heer Dell, argwaan koesterende, uitgereden is in de rigting, die de reiziger genomen had, en dat hij dezen dood op den grooten weg vond liggen, op de sokken na naakt uitgeschud. De ongelukkige had aan de keel likteekens van vingernagels, waaruit men opmaakt dat hij door verworging om het leven is gebragt. Van de moordenaars was nog geen spoor te ontdekken.

WELVERDIENDE ONDERSCHEIDING.—In een vorig nommer hebben wij berigt, dat de jongejuf. Haupt hare betrekking bij de N. G. Kerkschool in de Hanoverstraat had neergelegd, daar zij beroepen was als onderwijzeres aan de Murraysburgsche school der eerste klasse. Bij het ingaan der vakantie, die Vrijdag plaats had, werd haarEd. namens de Schoolcommissie een prachtig aandenken vereerd in den vorm van een schrijfkassette en werkdoos in één stuk. Dr. Robertson, die het geschenk overhandigde, deed het vergezeld gaan van eenige hartelijke bewoordingen van erkenning harer voortreffelijke diensten. En in de Zondagschool in de Breestraat werd haar bij monde van den heer H. H. Marais, namens de onderwijzers en onderwijzeressen dank betuigd voor haar langdurigen en belangeloozen ijver ook voor die inrigting aan den dag gelegd, welke dank vergezeld ging van de hartelijkste wenschen voor haar voort-durend welzijn.

DE KERKINWIJDING TE MOLTENO had plaats op 8 dezer. Er was een goede opkomst. De leeraar van Burgersdorp werd bij de verrigtingen geholpen door Di. de Beer en H. Kriel. Er werd een optogt gevormd ging en men onder het zingen van Ps. 68: 10 naar het nieuwe gebouw. Bij de deur werd de sleutel aan Ds. Cormack overhandigd, die de deur opende in den naam des Drieeenigen Gods. Onder het zingen van Ps. 100: 3 ging de schare naar binnen en was het gebouw spoedig geheel gevuld. Ds. H. Kriel hield de openingsrede naar aanleiding van Ps. 50: 14 en 15. In den namiddag werd de dienst verrigt door Ds. de Beer van Dordrecht naar aanleiding van Genesis 28: 19. De verrigtingen van den dag liepen zeer geregeld af en gaven algemeen genoegen. Het kerkgebouw is niet groot, maar bijzonder net. De kollekte bedroeg omtrent £25. Er rust nog een schuld op het gebouw van een paar honderd ponden, die echter spoedig afbetaald zal zijn. Er bestaat, zooals men weten zal, nog geen afzonderlijke gemeente te Molteno, en men zal voor een tijd lang nog onder Burgersdorp blijven behooren.

DE TWEE TALEN.—Onder dit hoofd levert de *Grensburger* een artikel, waaruit wij o. a. het volgende vernemen:—Voorts wordt er niet op gelet, hoe belangrijk een hulpmiddel het Hollandsch voor een Afrikaner is, in het aanleeren van Engelsch. In eene school van tamelijk aanzien in een naburig distrikt, en bijgewoond door Hollandsch sprekende kinderen, waarvan sommige op bevel der ouders alleen in het Engelsch, anderen in beide talen worden onderwezen: in die school is het zake der ervaring, dat zij die beide talen leeren, juist daardoor sneller en zekerder in 't Engelsch vorderen. Omgekeerd, toen schrijver dezes een private school onderzocht, waarin een Engelsche onderwijzer Hollandsche kinderen alleen in 't Engelsch onderwees, bevond hij dat het jonge volk twintigtallen woorden vloeiend las en zelfs goed uitsprak, maar daarbij de beteekenis der woorden of in 't geheel niet of gebrekkig begreep. Het gevolg daarvan? Omtrent genoeg Engelsch voor praatjes in den omgang en op de markt, maar niet genoeg voor de eischen eener hoogere en verdere verstands ontwikkeling. Voegt bij dit alles het feit eener ontkiemende Koloniale Hollandsche letterkunde. Boeken, klein maar degelijk, komen jaar op jaar van de drukpers, en het is niet onwaarschijnlijk, dat deze aanvankelijke pennevruchten aanwassen zullen. In dit geval spelen wij het Hollandsch, als eenige drager eener stierig Zuid-Afrikaansch literatuur, een bestaan nog zoo langdurig, dat diegenen die meenen uitnoodigingen tot deszelfs begrafenis te mogen uitzenden, zichzelven de rijk om den tuin leiden.

ROSS JOHNSON.—Een Port Elizabetsch blad gispt op hoogst gestrenge wijze het gewetenlooze, schandelijke gedrag van den man aan het hoofd dezes genoemd, als onlangs in het Londensche Hof voor Echtscheidingen aan het licht gekomen. Teregt. In die berisping straalt achter verborgen spijt door, dat de wijzen van het Oosten bij uitnemendheid zich zoo hebben laten beetnemen met aan een vreemdeling die hun in zijn waar karakter blijkbaar onbekend was, hunne beste belangen toe te vertrouwen. Dit echter is min of meer een zwak in onze landgenooten, wel gegrond in eene deugd—de deugd van herbergzaamheid in den uitgebreidsten zin—maar toch een zwak, het voortrekken namelijk van vreemdelingen boven de kinderen des lands, dikwijls zonder den minsten waarborg van grootere voortreffelijkheid en nog vaker tot hun groote en bittere teleurstelling, zoo niet nog iets ergers.

STEDELIJKE RAAD.—Op de vergadering van Woensdag kwam een opgave van den Thesaurier ter tafel, waaruit bleek, dat de Raad een batig saldo beschikbaar had, groot £9409 11s. 7d. De commissie van Openbare Werken rapporteerde, dat zij een schrijven had overwogen van de Havenscommissie, die haar voornemen te kennen gaf om den Dokweg te laten herstellen en een voetpad daar langs te maken, en die den Raad verzocht lantarens langs dien weg te laten plaatsen. De commissie nu beval den Raad aan, de bestaande lantarens te laten wegnemen en vervangen door negen andere, hetwelk £72 in het jaar kosten zou, en dan de Havencommissie te verzoeken, de helft daarvan te betalen. De Raad vereenigde zich hiermede.—Besloten dat in het vervolg geen vuilnis mag worden nedergeworpen bij de toegangen der nieuwe markt, en dat die toegangen in orde zullen gemaakt worden.—Een deputatie van visscherlieden kwam klagen, dat het hun niet veroorloofd werd op het strand bij Roggebaai visch schoon te maken. De heer Leibbrandt sprak een goed woord voor hen, maar de heer Hofmeijr zeide dat dergelijke klagten schriftelijk moesten ingediend worden. Besloten de zaak te stellen in handen eener commissie.—Van de heeren Schuurman en Gijzelaar, van de Paarl, was ingekomen een schriftelijke aanvraag om een stuk grond op het Caledonplein voor het daarstellen van een schaatsenbaan. De brief werd verwezen naar de Commissie voor Onbebouwde Gronden.

DE PATRIOT, schrijvende over het Oostelijke Boerencongres, zegt o.a.:—"Maar wat ons hier eintlik wil uithaal is dit: Waarom kan in die Westelike Provinsie, Vrystaat en Transvaal nie sulke Vereniginge van boere gevorm worde, wat so nu en dan in 'n Kongres bij mekaar kom (natuurlik alles in die taal van ons boere, nie in Engels) om die belange van die boere te bespreek en te bevorder? So's die Vereeniging van 'n Wynmaatschappy nou; mar dan op 'n grooter skaal, ver alle boere, wynboere, veeboere, korenboere, enz. Kyk wat is die swakheid van ons boere? Juis dat hulle makaar nie verstaat, en dus nie eensgesind is; terwijl die Engelse handelaars afsprake maak onder makaar, en so is die boere altyd an die kortste end. Kyk wynkoopers, slagters, spekelateurs, ens., algar het 'n soort van verstandhouding, en die boere nie. Wat 'n sterkte sou dit ver die boere wees, as hulle sulke Vereeniginge het, waardeur hulle makaar kan verstaan! Seg, byv.: hulle sou 'n besluit neem om gen jong te huur bo'en 'n bepaalde prijs; of nie meer te ge as 'n bepaalde taks van drank; of dat gen boer 'n jong sal huur wat nie 'n bewijs het van syn vorige baas dat hij hom daar goed gedraag het, enz. Wat 'n segen zou dit ver die hele land wees! Mar nou, as 'n boer styf hou op zyn goeje prys, dan bederf die ander dit, en almal moet daaronder ly. As die een seg: 3 dop wyn is genoeg, dan geef die ander 4 dop, en die saak is bedorwe. As die een 'n jong wegja om syn skelmstuk en slegtigheid, dan huur die ander hom, en soo gaat die kwaad vort.—Dan nog iets, so'n Kongres van boere kan besluit om 'n Boere-koerant of Tydschrif uit te gé wat die belange van die boere behartig en dan sal dit beantwoorde ook, want daar is algemeene samewerking, terwyl 'n partikuliere persoon dit nie durf onderneem nie. Ons sal bly wees as die wenk daartoe sal opwek en bydra."

HET HOLLANDSCH TONEEL.—Het is een verblijdend verschijnsel, dat alhier twee Hollandsche dramatische gezelschappen ruimschoots ondersteuning vinden, en men hierdoor de overtuiging moet verkrijgen, dat de beoefening der schoone Hollandsche taal op hoogen prijs wordt gesteld, niettegenstaande er veel moeite wordt aangewend om die taal, de eigenlijke volkstaal, in minaachting en onbruik te brengen. Vele Afrikaanders zijn dan ook verheugd, wanneer zij in de gelegenheid worden gesteld, om die taal hunner vaderen op het tooneel te hooren spreken, en onder hen zijn er velen, die, door werkende leden van zulke gezelschappen te zijn, de Hollandsche taal hebben beoefend en beter leeren kennen. Wij zonden daarom ieder die deze taal lief heeft aanraden, om dergelijke vereenigingen te ondersteunen en geen gelegenheid te laten voorbij gaan om die taal in hare zuiverheid te hooren. Ll. Donderdag gaf het gezelschap "Eendracht" eene voorstelling. De zaal was tamelijk gevuld. Het voorstuk: "Het Testament of de Halve Banknoot," vervaardigd door den heer P. Faddegon, jr., behaalde groot success. Ieder speler was goed op zijn plaats en de soufleur had een gemakkelijke taak. De stilte die onder het spelen heerschte, was een duidelijk bewijs dat de optredenden het gehoor wisten te boeijen. Tooneeldecoraties, en schilderwerk lieten heel weinig te wenschen over, en toen in het derde bedrijf een stroomend water werd voorgesteld, waarin vier der spelers verbeeldden te verdrinken, scheen er aan het applaudissement geen einde te komen. De dans die als toegift tusschen het voor- en nastuk werd gegeven voldeed heel goed. Het nastukje "Een leugentje om bestwil" beduidde op zich zelf niet veel, maar de spelers wisten er uit te halen wat er uit te halen was. Het publiek keerde wel voldaan huiswaarts, en wij vertrouwen dat de zaal bij eene andere gelegenheid nog beter gevuld zal zijn. Het gezelschap leverde het beste bewijs, vooruit te willen, en men moet zich verwonderen dat het, nog maar een jaar bestaan hebbende, zulke vorderingen heeft kunnen maken.—*Ingezonden.*

HOOG GEREGTSHOF.

Voor den Hoofdregter en Regter Denyssen.

WOENSDAG, 27 JUNIJ.

MANUEL *vs.* STEDELIJKEN RAAD.

Deze zaak werd hervat.

De Hoofdregter zeide, dat het Hof de amendementen in eischers deklaratie overwogen had en na veel beraad tot de konklusie was gekomen, dat deze eene zaak was waarin de amendementen moeten worden toegelaten.

Hierover werden argumenten gewisseld, waarbij de prokureur generaal zaken aanhaalde, in welke aanzoeken om declaratien te emenderen, nadat het getuigenverhoor reeds was afgeloopen, waren van de hand gewezen.

Het Hof besloot de regtskwestien in de pleitredenen aangevoerd, in nadere overweging te nemen.

PATERSON *vs.* EXECUTEUREN VAN KEMP.

Deze was eene aktie voor het verhalen van £750 uit den boedel van G. Kemp, een voormalig vennoot van eischer.

Adv. Cole en Maasdorp voor eischer; prok. gen. met adv. Leonard voor verweerders.

De in geschil zijnde kwestie was deze, of de eischer de lasten zoowel als de baten in zekeren boedel had gekocht, dan wel alleen de baten. Hij beweerde het laatste; de verweerder het eerste.

Na het hooren van eenige getuigen, verdaagde het Hof tot Vrijdag.

VRIJDAG, 29 JUNIJ.

PATERSON *vs.* EXECUTEUREN VAN KEMP.

Deze zaak werd voortgezet met het [illegible] van den heer [illegible]

J. Paterson, den eischer, die uitvoerig ondervraagd werd over transaktien in verband met het eigendom hem alleen of aan de vennootschap Paterson en Kemp toebehoorende. De groote kwestie betrof eene plaats in Koegа, van welke eischer beweerd alleen de opbrengst gekocht te hebben, terwijl verweerders hem het geheele tekort op den verkoop dier plaats in rekening gebragt hadden. Het bedoelde eigendom was eerst met verscheidene andere, van Kemp over genomen, door eischer, die echter later, gelijk hij beweerde, het weer aan Kemp geabandonneerd had, en de Executeuren van Kemp hadden tegen Paterson's boedel in betrekking tot die plaats eene vordering ingebragt, een gedeelte waarvan nu den eisch uitmaakte.

De heer H. W. Pearson, in der tijd curator in den insolventen boedel van Paterson & Kemp, werd mede in het breede ondervraagd voor den eisch en zijn verhoor ging vergezeld van schier oneindigde refertes naar boeken en dokumenten, waaruit bleek, dat in de opvolgende boedelrekeningen de tegenwoordige vordering van eischer gedurig als betwist was opgebragt.

Voor de verdediging werd opgeroepen:

F. H. Carpenter, Secretaris van de Voogdijmaatschappij te Port Elizabeth en agent van nu wijlen den heer G. T. Kemp. Deze wist van het beweerde abandonneren der plaats niets af, en had haar steeds als het eigendom van Paterson beschouwd; reden waarom hij haar ook niet had willen verhuren.

Matthew Kemp, was tamelijk positief, dat zoowel zijn vader als Paterson zelf hem herhaalde malen de transaktien, die nu in verschil waren, en onder andere den werkelijken koop inhield [illegible] van de plaats in Koega, medegedeeld hadden.

De zaak was nog niet afgeloopen, toen het Hof verdaagde.

DE RAADSVERKIEZING.

	MARAIS.	MELCK,
Reeds gepubliceerd	959	885
Klein Drakenstein	36	0
Groot Drakenstein	15	9
Pniel	6	0
Stellenbosch	14	1
Eerste Rivier	9	2
Totaal	1039	897

Later Nieuws van Europa.

Donderdag werd van Port Elizabeth getelegrafeerd, dat de *Roman* als regtstreeksche maalboot van Engeland was aangekomen met 20 passagiers en na 26 dagen reis. Zij bragt, wat den oorlog in Europa betreft, geen later nieuws dan dat van de *Melrose*. Alleen wordt weer gewag gemaakt van het hernemen van Ardahan door de Turken, ofschoon zonder nadere bevestiging, zoodat die herneming nog twijfelachtig is, zijnde met de *Melrose* reeds bij partikulier telegram het berigt tegengesproken en aan eene vergissing toegeschreven.

Het nieuws per kabel *via* Madeira is van 6 Junij en luidt als volgt:

Op 14 Mei is tusschen den kommandeur van H. M.'s *Tourmaline*, commodore Sullivan, en den Koning van Dahomey een vredestraktaat gesloten. De eerste helft der schadeloosstelling voor den oorlog, te weten 200 puncheons palmolie, werd ingescheept aan boord van de *Gambia*, welk stoomschip evenwel kort daarna bij Kaap Palma vergaan is, gelukkig zonder verlies van menschenlevens. De vrede gesloten zijnde, werd de blokkade opgeheven.

De heer Jonathan Ayliff vertrekt per de *Balmoral Castle* op den 15den.

De *Empire* zegt, dat Regter Dwyer er niet aan denkt, zijne tegenwoordige positie op te geven voor een post van distriktsregter in Engeland.

Napier Broome, Koloniale Secretaris van Natal, is begiftigd met de orde van St. Michael en St. George.

Sir Henry Barkly heeft op eene zendings-vergadering te Winchester eene resolutie voorgesteld ten effecte, dat de Kerk in Zuid Afrika regt heeft op ondersteuning uit Engeland.

Motley, de groote Amerikaansche geschiedkundige, is overleden.

Mouktbar Pacha zal voor een krijgsraad teregtstaan, omdat hij zijne strijdmagt heeft opgegeven als 90,000 man, terwijl er slechts 30,000 waren.

Maarschalk McMahon heeft, bij het in oogenschouw nemen der werken voor de Parijsche tentoonstelling, gezegd, dat zij op 1 Mei 1878 zal geopend worden.

De *Courland* neemt eene tweede bezending Schotsche emigranten mede, ten getale van 100 zielen.

De stoomboot *City of Brussels*, die als vergaan was opgegeven, is na 38 dagen reis van New York te Liverpool aangekomen onder zeil, zijnde haar groote spil twee dagen na het uitstoomen gebroken.

De *Saturday Review* en de *Times* bevatten artikelen over de aanhechting van de Transvaal; de eerste keurt haar goed; de laatste kritiseert de houding van Sir T. Shepstone tamelijk ongunstig.

De maalboot *Nubian*, 15 Mei van de Kaap vertrokken, is *via* St. Helena en Madeira op 6 Junij te Plymouth aangekomen. De rektstreeksche paket van Port Elizabeth, de *Asiatic*, is met de malen van 18 Mei op den 6 Junij bij Madeira gearriveerd en denzelfden dag verder gegaan.

Aankomst van de Maalboot.

De maalboot *Courland* arriveerde gisteren namiddag met berigten uit Europa direkt tot 1 Junij. Zij brengt 14 passagiers voor Kaapstad, 26 voor Algoabaai en 101 voor Oost Londen, onder deze laatsten 15 gezinnen Schotsche immigranten.

De *Empire* van 31 Mei geeft de volgende berigten omtrent den oorlog:

IN EUROPA.

Het is een berigt van ernstige beteekenis, dat Constantinopel is verklaard in staat van beleg te zijn. Niets kan een slechter uitwerking hebben op de *moreel* der Turksche troepen, dan het feit dat zij vechten voor een stad, die weldra de prooi zou kunnen zijn van regeringloosheid en wanorde. Men zegt nu reeds dat onderscheidene veranderingen gevorderd worden door de jonge Turksche partij, die den terugkeer eischt van Midhat Pacha, en men zegt tevens, dat de Sultan zoo ontevreden is met zijne positie, dat hij wil aftreden ten gunste van den oudsten zoon van Abdul Aziz. Er gaan echter ook geruchten van anderen aard, o. a. dat er kans is op eene schikking tusschen Rusland en Turkije, door Duitsche bemiddeling, voor dat het tot een botsing komt aan den Donau. Intusschen handelen de Russen met hunne gewone omzigtigheid en konde. Servie legt meer en meer eene neiging aan den dag om los te trekken tegen den Turk, maar Keizer Alexander verkondigt der wereld dat Servie, naar zijn oordeel, verstandiger zou handelen met zich stil te houden. Men meent echter [illegible] gewoonte, dat Servie [illegible] ontvangt van Rusland [illegible] Oostenrijk [illegible] gedurig gezegd, zou den oorlog verklaren, indien Servie handelend optrad tegen Turkije [illegible] al de volkeren die het Oostenrijksch-Hongaarsche rijk uitmaken, anti-Russisch zijn, is het waarschijnlijker dat Oostenrijk zich zou bepalen bij een protest [illegible] aan den strijd gaan deelnemen. De bewegingen der troepen aan den linker Donau-oever worden streng geheim gehouden. Slechts de Russische bevelhebbers weten waar en wanneer de poging [illegible] trekken zal worden gedaan. Te Constantinopel meende men, dat de overgt [illegible] onmogelijk zou zijn wegens de overstroomingen der rivier. Desniettemin zijn de Russen zeer bedrijvig te Brahelov. Zij hebben af [illegible] gemeten, zeggende dat zij die weldra [illegible] hebben, en in het kanaal bij Macin hebben zij [illegible] twee Turksche monitors vernield [illegible] [illegible]

[illegible]

de bescherming van de Dobrudscha. Van W[illegible] zijn echter 20,000 overgezonden naar de T[illegible] rivier aan de grenzen van Servie, daar de [illegible] Servische neutraliteit wantrouwen.

Keizer Alexander werd [illegible] wacht te Bucharest, en [illegible] datum geen aanval op de Turks [illegible] schieden.

IN AZIE.

In Azie maken de Russen eene voorwaartsche beweging, en een groote slag wordt verwacht tusschen den Russischen linker- en den Turkschen [illegible] gel. Mouktbar Pacha, zegt [illegible] te leveren tusschen Kars en Erzeroum, en [illegible] wijk genomen achter laatstgenoemde plaats [illegible] vertrouwen in zijne plannen. De Russen zijn zoo snel in hunne bewegingen, dat de [illegible] regtervleugel reeds is doorgedrongen [illegible] Olti, eene plaats bijna halverwege tusschen Kars en Erzeroum. De Turken hebben bevonden, dat de Russen tweemaal zoo talrijk zijn als zij. [illegible] waar, dan zou Erzeroum [illegible] aanval, hoe dapper ook verdedigd. De [illegible] der Russen is te Bayazid [illegible] dubbele kolonnes. Van daar dat de Turksche bevelhebber even snel moest retireren als de vijand [illegible] derde, want leverde hij slag aan de eene [illegible] zou zijn flank in gevaar zijn van de andere. Kars wordt nu aan zichzelf overgelaten en is geheel ingesloten door een groote afdeeling, die de [illegible] bij tusschenpoozen bombardeert. De stad wordt echter moedig verdedigd en de batterijen antwoorden flink.

Omtrent het nemen van Ardahan wordt volgenderwijs geschreven: Ardahan is gelegen tusschen Batum en Kars en werd verdedigd door [illegible] bataljons en 60 kanonnen, waarvan 20 naar nieuwste patroon van Krupp waren. De R[illegible] werden viermaal met groot verlies afgeslagen [illegible] werden bij den vijfden aanval 14,000 man aan [illegible] verloor de Turksche bevelhebber [illegible] den moed en vlugtte. Hij werd gevolgd door [illegible] voornaamste officieren, die de soldaten aan hun [illegible] overlieten. Dezen hielden eenigen tijd stand, maar gaven weldra [illegible] alle rigtingen [illegible] zich echter bij elkander en baanden [illegible] een weg door de Russen, 42 kanonnen achterlatende. Wegens dezen flater zal de bevelhebber van Ardahan teregtstaan voor een krijgsraad. "Volgens [illegible] gerucht van twijfelachtigen oorsprong," zegt de *Empire*, "is Ardahan teruggenomen door Moussa Pasha, een Koordisch opperhoofd, en wel na [illegible] brillianten en wanhopigen strijd." In de nabijheid van Batum was ernstig gestreden doch zonder beslissend resultaat.

Er ging een vaag gerucht te Constantinopel [illegible] het station van den Poti-spoorweg te Tiflis was [illegible] cupeerd door eene afdeeling Circassische en Turksche vrijwilligers.

VERDERE BERIGTEN.

De uitslag van den Derbyren, die uitliep [illegible] overwinning van Lord Falmouth's *Silvio*, is [illegible] Engeland door met groote vreugde vernomen, daar men algemeen verwacht had, dat een Fransch paard, Graaf la Grange's *Chamant*, met den prijs zou gaan strijken. *Chamant* stelde echter de verwachtingen te leur en was No. 10.

Men verdiept zich in allerhande gissingen omtrent Frankrijks toekomst. De een meent dat Maarschalk MacMahon, de republiek moede zijnde, een coup d'état zou wagen en Napoleon IV op den troon brengen, een ander dat hij de zaak der Legitimisten [illegible] bevorderen, en een derde, dat hij met den Keizer van Duitschland werkte om Frankrijk onder [illegible] monarchie te brengen. MacMahon zelf echter verklaart, dat hij de Constitutie aanneemt zoo als die is, maar het regt eischt om Ministers af te zetten gelijk een Souverein.

De Hertog de Broglie heeft een circulaire gericht aan de publieke aanklagers in Frankrijk omtrent de crisis. Hij zegt het de President [illegible] der politiek bemoeide, enkel om aan [illegible] dingen van radikale theorien perk te stellen [illegible] welke onbestaanbaar zijn met de rust der zamenleving en de grootheid van Frankrijk. Hij maant de ambtenaren aan [illegible] heid in de uitoefening hunner pligten, en [illegible] ongebonden drukpers [illegible] strenge maatregelen herinneren aan het respect dat zij verschuldigd aan zichzelve en hare lezers.

Omtrent den staat der wolmarkt [illegible] Schwartze en Co. op 26 Mei, [illegible] wolmarkt toen minder geanimeerd was dan [illegible] Mei, wegens han[illegible] in Engeland zelf en politieke verwikkelingen in Frankrijk. [illegible] wel, waarvan weinig werd onder den hamer [illegible] scheen echter niet veel te [illegible]

HET PARLEMENT.

WETGEVENDE RAAD.

WOENSDAG, 27 JUNIJ.

PETITIES.

De heer Barry diende eene petitie in uit Riversdale en eene om op de Begrooting voor het [illegible] teenen van den Garciapas, en de heer Marquard eene uit Fraserburg om een afzonderlijk kiesdistrikt te mogen uitmaken.

De Thesaurier-Generaal legde verscheidene stukken ter tafel.

De heer de Smidt kondigde eene motie aan om de Regering te vragen, of en wat er gedaan is [illegible] aanbeveling door den Raad op 4 Junij 1876 [illegible] zaak van den heer Versfeld, voormalig Superintendent der aanplantingen op de Kaapsche Vlakte [illegible] gunstige overweging te nemen.

De heer Quin trok zijne motie [illegible] motie betreffende Confederatie [illegible] de volgende daarvoor in de plaats: "Deze Raad wenscht zijne instemming te betuigen met de voorgestelde 'Unie van de Zuid Afrikaansche Staten en Kolonien,' en bespeurt met genoegen, dat het Koloniale Ministerie in deszelfs [illegible] van 5 Maart 1877 aanneemt, als eene konklusie die weinige tegenstanders zal vinden, dat zulk eene Unie [illegible] wenschelijk is." De Raad is van [illegible] onder de tegenwoordige en [illegible] het verschil [illegible] omstandigheden van Zuid Afrika, dat de [illegible] tieve vorm van Unie de [illegible] bare is, en gelooft dat de [illegible] der Koloniale Ministers met de [illegible] eene gewenschte Confederatieve Unie [illegible] brengen, als ook een genoegen [illegible] Kaap en de naburige [illegible]

De heer Girard gaf kennis van eene motie om [illegible] Gouverneur te vragen [illegible] de aanstelling [illegible] missie van onderzoek [illegible] nie en onder de naburige inlandsche [illegible] schende gronden [illegible] en over de beste middelen die tegen te gaan.

STUKKEN.

De Thesaurier legde verscheidene [illegible] tafel.

ANNEXATIE VAN DE TRANSKEI.

Deze Bill ging door het comité.

[illegible]

Ook deze Bill werd in comité afgehandeld.

De Raad verdaagde tot [illegible] nadat een amendement om [illegible] met 11 tegen 7 stemmen verworpen was.

WETGEVENDE VERGADERING.

WOENSDAG, 27 JUNIJ.

[illegible]

ven. De heer Sprigg had daar eene vergelijking gemaakt tusschen het succes dat kapt. Blyths [illegible] onder de Fingoes had bekroond en de zoogenoemde mislukking van [illegible] arbeid onder de Kaffers. De heer Sprigg had vergeten, dat de Fingoes reeds lang voordat zij uit de Kolonie trokken min of meer beschaafd waren, zoodat de kapitein een minder moeijelijk werk had gehad. Hij deed breedvoerige toelichtende aanhalingen uit het getuigenis voor de commissie af. Hij hield staande dat het uiterst onwaarschijnlijk was, dat al de naturellen ooit tegen ons zouden zamenspannen. Men mogt er op rekenen, dat wanneer er ooit een oorlog uitbrak, niet alleen de Fingoes maar ook duizenden Kaffers aan de zijde der blanken zouden vechten.

De heer Hockley zeide dat, al mogt de Regering het [illegible] voor nog eene maand argumenteren, zij de grensbewoners niet zou overtuigen dat er geene reden voor ongerustheid aan de grenzen had bestaan. De Regering zelve moest daaraan geloofd hebben, daar het eergisteren was gebleken dat zij naar Engeland had geschreven om militaire [illegible]. Hoe het zij, de vraag was nu of de [illegible] der Regering berekend was om alle gevaar voor de toekomst te voorkomen. De Regering [illegible] erkend, dat de Bill niet deugde, door [illegible] dadelijk er in toe te stemmen, de Bill [illegible] naar een speciaal Comité om te worden [illegible]. Slechts ter wille van emendatien [illegible] Bill naar een Comité worden gezonden; want nieuwe informatie zou er niet zijn te bekomen na het lijvige rapport der Verdedigingscommissie. Het zenden naar het Comité zou geene andere beteekenis hebben dan dat een Comité van zeven leden geschikter was dan de Regering om een deugdelijke Bill op te stellen. Hij was bang voor speciale Comité's, wetende hoe dikwijls zij de [illegible] verwezen maatregelen smoorden. Wat de bepalingen der Bill betrof, hij zelf had geen [illegible] tegen het inschrijven van de burgers der [illegible] Kolonie mits die [illegible] in de grensdistricten werden geoefend [illegible] dan zouden de Kaffers wel [illegible] maken. Hij [illegible] aan het drillen op de grenzen, om [illegible] te toonen dat wij voor hen klaar zijn. De burgers in de Westelijke districten zouden [illegible] hebben voor een soort van organisatie, wanneer er Kafferoorlog uitbrak. Hij hoopte, dat men de Bill zou laten gaan naar het Comité-generaal om niet verschuiven met behulp van een speciaal Comité.

De heer J. Z. Human had [illegible] Scanlen's amendement gesecondeerd, juist met het doel om de Oostelijken te helpen [illegible] betere Bill te krijgen dan die [illegible]. Hij hoopte echter niet, dat het Comité [illegible] Bill zou inleveren die niets anders bevatte [illegible] het rapport der Verdedigingscommissie [illegible] hij er tegen stemmen.

De heer Chiappini verklaarde dat het onwaar was dat de Westelijken [illegible] onverschillig zijn omtrent grensverdediging, maar waar was het aan den anderen kant dat vele Oostelijken een lawaai opgezet [illegible] enkel met het doel om het ministerie uit te wippen. Hij zou stemmen voor het Scanlen-amendement.

De heer M. J. Louw zeide [illegible] de Regering was, de Bill [illegible] den anderen kant [illegible] zelf [illegible] Bill in te leveren, en [illegible] zien of die beter zou zijn en aangenomen worden. De oppositie [illegible]. Na al de explicatien welke hij van de Regering had gehoord, was hij [illegible] dat zij in den tijd van den [illegible]. Maar de Regering zelve had de Oostelijken bedorven, door hun alles toe te stoppen dat zij verlangden — wegen, bruggen, telegrafen, havenwerken [illegible]. Het Westen was altoos maar al te liberaal geweest tegenover het Oosten. [illegible] Bill van de [illegible] te krijgen, zou hij [illegible] der oppositie [illegible] van langs wegens [illegible].

De heer J. S. Marais [illegible] den heer Sprigg [illegible] ingeleverd [illegible] van dat [illegible] de toekomst. [illegible] naar de discussie [illegible] de begrootingen, eene discussie [illegible]. De heer Paterson, die zoo [illegible] ministerie [illegible] der Regering [illegible] in de begrootingen [illegible] Paterson's [illegible] maar [illegible] de gansche vesting [illegible]. Zij hebben haar best gedaan [illegible] Koloniale Secretaris [illegible] ambtenaar [illegible] Commissaris voor Publieke Werken [illegible] der schitterendste [illegible] het Huis waren gehoord. [illegible] Paterson [illegible]. De spreker kon [illegible] Port Elizabeth [illegible] van de Regering [illegible] Waterme[ijer] [illegible] den val der Republiek. De aanval der oppositie was der Regering en om [illegible] geweest, haar in staat stellende valsche [illegible] te weêrleggen; zij had alle [illegible] het gevolg was, dat zij veel [illegible]. Wel mogt de heer Sprigg [illegible] zijne financiële [illegible] roepen, "Bewaar mij voor mijne vrienden!" Wat [illegible] het schema der Verdedigingscommissie betrof, de kosten waarvan werden begroot op £240,000 per jaar,—had het Huis regt [illegible] van den heer Paterson [illegible], dat de Kolonie bankroet is en [illegible] tekort van een paar maal honderd duizend [illegible] wacht? Wel is waar had de heer Sprigg van het Regeringsschema beweerd, dat het [illegible] minder dan, of even veel als dat [illegible] zou kosten. Wel, ziedaar eene [illegible] om de Bill naar een gekozen Comité te zenden [illegible] omtrent dit punt [illegible]. De soort van tegenstand die er [illegible] zoowel tegen de Bill als tegen het [illegible] derzelve naar een Comité, deed hem [illegible] dat het der oppositie minder te doen was [illegible] der grenzen dan om eene [illegible] ministerie. Nu besteedde hij ge[illegible] veel meer attentie aan maatregelen dan [illegible] dezelve voorstelden. Maar [illegible] heer Paterson had gezegd, volstrekt [illegible] verandering van mi[illegible] geen vertrouwen te stellen in de [illegible] ministers, zoo [illegible] den spreker wel [illegible] beurt [illegible] dat hij [illegible] als [illegible] het ambt van minister [illegible] worden.—Hoewel hij hier veilig was in het Wes-

ten, moest men niet meenen dat hij het Oosten geld misgunde voor grensverdediging—al waren Tafelberg en de schaduw van Tafelberg ook groote [illegible] voor Oostelijken, en al riepen sommigen hunner dientengevolge ook om verplaatsing van den Regeringszetel. Zij schilderden het Westen veel te zwart af. Hij en zijne medeleden waren altoos bereid om te stemmen voor uitgaven ten behoeve van iedere goede zaak in het Oosten. En men zou nimmer zien, dat het Westen, zoodra het Oosten wat geld had gekregen, uit blooten naijver riep om een gelijk bedrag. Het Oosten kreeg altoos ruim zooveel, als dat waarop het geregtigd was. En de Commissaris voor Publieke Werken, zelf een Oostelijke zijnde, zou wel zorg dragen dat dat deel der Kolonie geen onregt geschiedt. Hij, spreker, zou stemmen voor de verwijzing der Bill naar een gekozen Comité (toejuiching).

De heer Laing kon niet stemmen voor het amendement van den heer Scanlen, omdat dat berekend scheen om de zaak op de lange baan te schuiven. Het kwam hem voor, dat de Regering in deze zaak niet opregt was.

De heer Sprigg, kennis nemende van de rede van den Secretaris van Inboorlingzaken, zeide te gelooven, dat de inboorlingen-politiek door den heer Brownlee gevolgd berekend was de Kolonie in moeijelijkheden te wikkelen, en het te betreuren dat deze was benoemd tot het ambt dat hij bekleedde. Zijn stelsel was een stelsel van persoonlijke Regering. Gedurig ging de Secretaris in persoon naar de Kafferhoofden. Het gevolg was, dat menig hoofd den over hem gestelden magistraat niet wilde gehoorzamen en zeide "ik hoor slechts naar Brownlee." Nu zou Brownlee een dezer dagen kunnen worden weggenomen, en dan zou het moeijelijk zijn den Kaffer te doen verstaan dat de Regering sprak door middel van de magistraten. Het stelsel van "palavers" was ook niet altoos berekend goed te doen; daar zelfs de heer Brownlee in discussien met listige opperhoofden soms het onderspit moest delven, en het prestige der Regering leed bij nederlagen, zoo hoog een persoonadje toegebragt. Hij ontkende, dat hij als Voorzitter der Vededigingscommissie eene voor den heer Brownlee nadeelige vergelijking had getrokken tusschen dien heer en kapt. Blyth; want ook hij erkende dat de eerste een veel moeijelijker taak had onder de Gaikas dan de tweede onder de Fingoes. Indien de voorstellingen van den Commissaris van Kroonlanden omtrent het ongegronde en overdrevene der onrustigheid van voorleden jaar juist waren, dan was er geene reden hoegenaamd voor de inlevering der Regeringsbill. Maar hij ging te ver. De opgaven die men over de waarde der plaatsen en dergelijke er in vond, waren van dien aard, dat men er volstrekt niet op aan kon. Bleken de prijzen in den tijd der "scare" weinig gedaald te zijn, dat was omdat er weinig verkocht was en alles had stil gestaan. De inboorlingen die anders leefden dan als wilde beesten, waren de uitzondering, en de heer Merriman had hem beschuldigd, in 1872 tegen een voorstel geijverd te hebben dat met dat der Verdedigingscommissie geheel overeenstemde. Maar er was toen geen verantwoordelijk Bewind, en het was zeer de vraag of men het krijgen zou. Zoolang het Rijksbestuur de koloniale politiek wilde leiden, moest het ook voor de verdediging des lands zorgen. Maar sedert de Kolonie haar eigen zaken bestuurde, moest zij behoorlijke maatregelen tot eigen verdediging nemen. Hoe was het intusschen dat de heer Merriman zoo veel teederheid voor de inboorlingen had, waar hij vier jaar geleden de geeselstraf op had willen toepassen? Was het dat hij zich thans verantwoordelijk voelde? Wel nu, het was zeer nuttig, dat men aan beide zijden van het Huis die verantwoordelijkheid gevoelde. Dit jaar had men althans wat naar partijbestuur geleek.—Een vrij scherpe woordenwisseling had daarop plaats tusschen hem en de leden des Ministeries over de gelden voor 10,000 geweren uitgegeven.—Het gedrag der Regering in betrekking tot het voorstel van den heer Scanlen, was een neerleggen van de functien der Regering. Disraeli had evenwel iets degelijks met de Kieswet gedaan, die hij aan het Huis had willen verwijzen, omdat het Ministerie er schipbreuk op kon lijden; maar het Huis had geëischt dat het Ministerie een Wet zou indienen waar het meê staan of vallen moest. Kon de Regering geen plan indienen dat voor het land dienstig was, zoo als zij zelve erkende, dan moest zij maar liever aftreden. Beter nog ware het dat zij bij den heer Solomon op zijn kantoor met de Ministeriele leden zamen een Wet opmaakten, die de meerderheid zou krijgen. De geheele Burgerwet was niets waard, zoolang er geen bepaling tot het verordenen van belasting in was. Het had spreker genoegen gedaan, dat zijn uitingen eenige leden van de andere zijde tot spreken gebragt hadden. De heer Bam had althans ronduit en eerlijk gesproken met te zeggen dat hij, dit jaar, geen Wet wilde. Andere leden dachten zoo, maar durfden het niet zeggen. Men had gezegd wat het Oosten wilde: het wilde verdediging, daarvoor wilde het geld. Hij had er niet tegen om in de Commissie met den heer Scanlen meê te werken, maar constitutioneel zou het stellig niet zijn. Een kwestie van zulk belang was nooit naar een Commissie verwezen. Niemand die iets van constitutien wist zou beweren, dat een Parlement zulk een zaak uit de handen der Regering moest nemen. De Regering had niet alleen door hare Wet het vertrouwen, maar ook door het aannemen van het amendement van den heer Scanlen, de achting der linkerzijde verloren. Zij had zich vernederd voor haar eigen volgelingen, en zij had [illegible] het land afgedaan.

WOENSDAG AVOND.

De heer Solomon zijne rede vootzettende, vroeg hoe het kwam, indien het gevaar op de grenzen zoo groot is als werd voorgegeven, dat zoo weinige Queenstownsche boeren zich hadden voorzien van geweren? Indien het waar was dat de Kaffers hijgden naar onafhankelijkheid, hoe kwam hot dan dat het eene opperhoofd na het andere buiten de kolonie kwamen verzoeken onder de Britsche vlag te worden gebragt? Tot op den laatsten oorlog werd niets van dien aard aanschouwd. De spreker drukte op den grooten veestapel der Kaffers als waarborg voor den vrede, en op de spoorwegen aan de grenzen als verdedigingsmaatregelen. Hij zou stemmen voor de verwijzing naar een comité, omdat daardoor veel zou kunnen worden gewonnen, al zou het ook ten gevolge hebben, dat eene komplete verdedigingswet eerst in het volgende jaar wordt gepasseerd.

De heer Kirkwood meende dat de Kaffers nu naauwelijks beschaafder zijn dan in den oorlog van 1846; en daarbij waren zij thans gewapend met geweren en veel talrijker dan toen. Gevolgelijk beschouwden zij zich nu als volmaakt opgewassen tegen de blanken. Zij waren allen krijgslieden, die eenig oogenblik kunnen worden opgeroepen door hunne officieren onder den naam van hoofdlieden en opperhoofden. Wat wij behoefden was eene dergelijke organisatie onder onze hoofdlieden, in andere woorden, eene Burgerwet. Duizend politiedienaren zonder de hulp der burgers zouden geen oogenblik bestand zijn in een Kafferoorlog. In het veebezit der Kaffers zag hij geen waarborg voor den vrede, want zij waren altoos rijk geweest aan vee en hadden desniettemin herhaaldelijk oorlog gemaakt. De spreker weidde uit over de massas van Kaffers die aandrongen niet alleen tegen onze grenzen, maar ook tegen die van Natal, en die al meer en meer grond noodig hadden, en zouden trachten de blanken terug te dringen, indien deze niet een ferme houding tegen hen konden aannemen. Op Fingoes rekende hij in geenen deele. Wel is waar, wij hadden hen tegen de Kaffers beschermd, maar even eens hadden de Transvaalsche boeren Secocoeni's volk beschermd in hunne zwakheid, maar dat nam niet weg dat datzelfde volk, sterk geworden zijnde, de oorzaak waren van den ondergang der Republiek. De Regeringsbill schilderde het lid in geestige bewoordingen als eene misgeboorte met den heer Scanlen als min. Hij was tegen een gekozen comité.

De heer Proctor was noch voor het rapport van de Verdedigingscommissie noch voor het Regeringsontwerp in zijn geheel. Daarom was hij er voor, een comité te benoemen, dat de belangen van Westelijken zoowel als Oostelijken zou kunnen raadplegen.

De heer Paterson schilderde het weifelende gedrag der ministers, die zich gedurig lieten leiden door hunne mentor, den heer Solomon, als berekend hun alle achting te benemen. Waarom, eene meerderheid achter hunnen rug hebbende, dreven zij hunne Bill niet door, in plaats van zich te laten bewegen het amendement van den heer Scanlen te ondersteunen, een amendement, dat niets anders was dan een votum van wantrouwen in de Regering? Geen lid der oppositie zou zitting nemen in een comité dat de Bill zou overwegen. En indien het comité beloofde een rapport over zoo belangrijk eene zaak binnen 8 dagen in te brengen—gelijk door sommige ministerialisten was aan de hand gegeven—dan zoude geen oppositieman het rapport willen afwachten. Hij was tegen het Regeringsmisgewas, maar voor een degelijke Burgerwet. Eerst dan zou onze nationale mannelijkheid ontwikkeld worden, eerst dan zouden de Hollandsche Afrikaanders hetzelfde mannelijke ras worden dat zij waren voordat de Engelschen hier kwamen, en toen zij op hunnen eigen krachtige armen steunden. Spreker schetste de dwaasheid van op ons handje vol politiedienaren te rekenen als verdediging tegen de Kaffers, die Kaffers die een Sir H. Smith met duizend man ingesloten hadden gehouden te Fort Cox en sterke troepenafdeelingen op andere plaatsen. De beroering door den "Pretender" in 1745 in Schotland verwekt, voerde hij aan als een bewijs dat zelfs de bezadigste natien zich onder den invloed van persoonlijke gehechtheid tot opstand en oorlog laten bewegen: van de Kaffers had men niets beters te verwachten, al bezaten zij ook veel vee. Hij lichtte deze laatste stelling toe met breedvoerige aanhalingen uit het getuigenis voor de commissie afgelegd. Op den onderlingen naijver tusschen de differente stammen te vertrouwen zoude mede dwaas zijn; want gelijk de stammen der Hooglanders in 1745 hunnen naijver ter zijde zetten, zoo zouden ook de Kafferstammen doen, wanneer zij met de blanken te doen kregen. De komst van de Buffs schreef hij enkel toe aan Sir H. Barkly's depêche aan Lord Carnarvon, vertellende, dat, wegens den Secocoenioorlog in Transvaal, onze grenzen met onlusten bedreigd werden. De spreker las uittreksels voor uit een brief onderteekend "Colonist," over het rapport der Verdedigingscommissie in de *Argus* verschenen, die precies denzelfden toon aansloeg als de Commissaris voor Publieke Werken Maandag avond had gedaan, ten gevolge waarvan hij den brief op rekening van dien minister stelde. Had die Minister den brief niet geschreven dan was zijn speech gestolen; had hij denzelven wel geschreven, dan noemde hij het een schande, dat een lid der Regering eene commissie door haar zelve benoemd door het slijk haalde op de wijze waarop zulks was geschied in den bedoelden brief. De heer Paterson besloot zijne rede met de Regering te bezweren, aan hare Bill vast te houden en dezelve niet te zenden naar een gekozen comité, dat of knoeiwerk daarvan zou moeten maken, bij het drinken van een glas wijn daarover keutelende en dezelve dan terug brengende, of anders het onmogelijk maken dit jaar een Burgerbill te passeren.

De Koloniale Secretaris verzekerde den heer Paterson dat diens nederige smeekingen te vergeefsch waren. Hij en het achtbare lid voor de Transvaal, (de heer P. Watermeyer), wiens invloed al mooi was weggesmolten—hadden getracht wat zij konden om het ministerie te plagen en te tergen en eene nederlaag toe te brengen. Zij hadden echter op alle punten klop gekregen en nu smeekten zij met de wapens te mogen aftrekken; maar daar zou niets van komen. Het ministerie had eene meerderheid achter zich en zou aan het bewind blijven zoo lang het die meerderheid had. In den loop eener min of meer heftige speech kwam de spreker in botsing met advokaat Maasdorp, die, zeide hij, het ministerie verweten had, enkel door gehechtheid aan de brooden en visschen des bewinds bezield te zijn, en daardoor bewezen had zelf geen hooger beginsel of fijner gevoel te bezitten. De Advokaat protesteerde tegen zulke taal, maar de Speaker gelastte hem den Kolonialen Secretaris te laten uitspreken. Deze ging toen voort met onder een kruisvuur van objectien en uitroepingen van den kant der oppositie sommige harer argumenten aan de kaak te stellen; waarna hij herinnerde, dat de Regering had voorgesteld de grenspolitie te vermeerderen met 400 man en den handel in buskruid onder beperkingen te stellen, als voorgesteld door de Verdedigingcommissie. Dat was toch iets. Daarbij had zij een Bill voorgesteld, dat, indien dezelve al niets anders was, toch een maatregel was om het volk te tellen. Wilde men eene organisatie op den koop toe hebben, dan kon zulks gemakkelijk geschieden door eene clausule daaromtrent in te lasschen. Voor één ding had hij gezorgd, t.w., dat elke man met een gekleurde huid niet gemaakt werd tot een vijand door hem van de verdediging uit te sluiten. Ware hij tijdens de beroering op de grenzen in de kolonie geweest, hij zou dan voorzeker hebben voorgesteld, de benoeming der Verdedigings Commissie in te trekken; daar het niet anders kon, of zoowel de leden der commissie als de getuigen moesten door den schrik geïnfluenceerd en hunne verrigtingen daardoor gekleurd worden. Het verwijt dat hij geen sympathie had voor de grensbewoniers werp hij niet verontwaardiging van zich. Hij wilde slechts dat zij koeler en bedaarder zouden zijn. Zij moesten niet denken, dat indien er eene strenge burgerwet bestond, er geen gevaar op de grenzen zou zijn. Gevaar zou er altoos bestaan op de grenzen; doch zij die het rijke grasveld verkozen boven het dorre Karroo moesten met dat gevaar rekening houden. En dan betaamde het hun minstens een goed geweer te bezitten, in plaats van roekeloos ongewapend onder de Kaffers te boeren, zoo als de Queenstownschen deden. Moest men, omdat die lieden onverschillig waren de boeren in de gansche Oostelijke Provincie hun leven lang lastig vallen met gedurige exercitien—soldaten van hen maken? Zij zouden dat niet verdragen. De spreker besloot eene levendige en tamelijke effectieve rede ten kwart voor elf ure.

Advokaat Maasdorp getracht hebbende den Kolonialen Secretaris teregt te wijzen, betrekkelijk zijne personeele zinspelingen, werd het woord genomen door

Den heer J. A. de Wet, die den Kolonialen Secretaris veroordeelde wegens het onwaardige figuur zoo even door hem geslagen. Hij althans schaamde zich niet de positie der oppositie, al was zij ook in de minderheid. Het hart gezet hebbende op een degelijken verdedigingsmaatregel had hij besloten, op constitutionele manier de Regerings burgersbill te bestrijden, die hij beschouwde als enkel misleiding en bedrog. De Koloniale Secretaris had heden avond duidelijk bewezen, dat hij niet geloofde aan de noodzakelijkheid van een burgerbill, en hij zou alzoo eerlijker hebben gehandeld, met volstrekt geen burgerbill in te leveren. Een ieder met een beetie parlementaire ondervinding kon begrijpen, dat indien de bill naar eene comité ging, niets daarvan zou teregt komen.

De heer Gush haalde de Regering nog over de kolen, terwijl de heer Moodie een goed woord voor haar sprak, zeggende dat het de oppositie was, die hier een valsch rol speelde, voorgevende dat zij magtig gesteld was op een verdedigingsbill, maar de eenige die er voor het Huis was, met alle kracht tegenwerkende.

Ten 10 minuten over 11 ure vond de stemming plaats, toen het amendement van den heer Scanlen werd aangenomen met 32 tegen 25 stemmen.

VOOR:—Adams, Aling, Bam, Brownlee, Bergh Barry, Botha, Chiappini, Guest, Hopley, Human (J.), Human (Z.), Jacobs, Keijter, Kleijn, Louw, Manuel, Marais, Moodie, Moore, Merriman, Molteno, Mijburgh, Proctor, Probart, Pritchard, Solomon, Scanlan, Shawe, Stigant, Watermeijer (C.), en Walter.

TEGEN:—Auret, Ayliff, Buchanan, Bradfield, Boyes, Blaine, Brabant, Dowling, De Wet, Gibson, Goold, Gush, Hockley, King, Kirkwood, Laing, Lieschirg, Maasdorp, Paterson, Southey, Sprigg, Tait, Watson, Watermeijer (P.), en Wright.

Het Huis verdaagde te kwart over 11.

DONDERDAG, 28 JUNIJ.

VRAGEN.

Op eene vraag van den heer Ayliff antwoordde de Secretaris voor Inboorlingzaken dat de Regering geene officiele informatie bezat omtrent eene tezamenkomst tusschen den magistraat, den heer Gladwin, en het opperhoofd Umditshwa, bij welke bijeenkomst het opperhoofd op onbeschofte wijze zou hebben geweigerd hutbelasting te betalen. De Regering had ook geen informatie ontvangen omtrent het mishandelen eener Engelsche vrouw in Moni's land. Een onderzoek zou naar de zaak worden ingesteld.

Op eene vraag van den heer Auret antwoordde de Commissaris voor Publieke Werken, dat de gebrekkige tronk- en hospitaal-grieven te Carnarvon onder de overweging der Regering waren.

Op eene vraag van den heer Keyter antwoordde de Koloniale Secretaris, dat de Pensioen-acte van 1874 voor Weduwen van Publieke Dienaren nog niet in werking was gebragt, omdat het nog ontbrak aan zekere informatie, welke zij moest bekomen van een actuarius in Engeland.

Op eene vraag van den heer P. Watermeijer antwoordde de Kol. Secretaris, dat het ministerie nog geen antwoord had ontvangen op zijn nota van 15 Maart 1877, over de Confederatie-acte.

Op eene vraag van den heer Kleijn antwoordde de Commissaris voor Publieke Werken, dat hij, toen hij aan het bewind kwam, posten voor bruggen over de Steenbras- en de Boontjeskraalrivieren op de begrooting had gevonden. De ingenieur, de heer Bain, had echter gerapporteerd, dat de beide rivieren haast nooit ondoorgangbaar waren, en dat de bruggen na de spoorwegopening van Worcester nog minder vereischt werden dan te voren. Bovendien zou de Boontjeskraalbrug van geen nut hoegenaamd zijn, tenzij er een tweede brug werd gemaakt nabij Caledon.

Op eene vraag van denzelfden heer antwoordde dezelfde minister, zich te herinneren voorleden jaar te hebben beloofd, dat de Regering eene vlugtige opmeting zou laten geschieden van Eerste Rivier naar Sir Lowrys Pas, met het oog op de constructie van een spoorweg tusschen beide plaatsen; doch dat de drukte der ingenieurs tot hiertoe verhinderd had de belofte ten uitvoer te brengen. Zulks zou echter ten eerste geschieden.

Op eene vraag van den heer Walter werd geantwoord door denzelfden minister, dat de constructie van een telegraaf naar de Knysna door de Regering zou worden overwogen in verband met haar algemeen telegraaf-stelsel.

De Prok. Generaal antwoordde op eene vraag van den heer Dowling, dat Municipale Besturen nog nooit hadden aanspraak gemaakt op het regt van vertegenwoordiging in licentie-commissien, en dat de Regering ook nimmer de vraag had overwogen, of zij wel daarin dienden vertegenwoordigd te worden.

De Commissaris voor Publieke Werken antwoordde op eene vraag van denzelfden heer, dat het van het algemeen telegraafstelsel der Regering zou afhangen, of er al dan niet gevolg zou worden gegeven aan de aanbeveling der Verdedigings-commissie om telegrafische communicatie daar te stellen tusschen Queen's Town en Cradock.

DE STELLENBOSSCHE SPOORWEG.

De heer Mijburgh stelde voor:—"Dat het Huis in comité generaal ga om de volgende motie te overwegen: Dat het, naar het gevoelen van het Huis, wenschelijk is, dat de Regering de direkte spoorwegcommunicatie tusschen Stellenbosch en Klapmuts heropent."—Hij had, toen hij laatst zijne vraag omtrent dit onderwerp deed, een gunstig antwoord verwacht, doch was daarin teleurgesteld. Hij kwam dezelve daarom heden op nieuw voorbrengen en hoopte, dat het Huis daaraan zorgvuldige en gunstige overweging zou verleenen. Hij vroeg om geene gunst, maar wel om regt, hetgeen zou blijken, wanneer hij verteld had, hoe Stellenbosch was behandeld door de Regering. Stellenbosch was het eerste distrikt, dat, toen de Wellingtonsche spoorweg zou worden aangelegd, voorwaarts trad en de subguarantie onderteekende, en als loon daarvoor was zijne communicatie met het binnenland afgebroken. Stellenbosch vroeg niet om een nieuwe lijn, maar om het gebruik van zijn wettig eigendom, dat het op onbillijke wijze was ontnomen. In de Wellingtonsche spoorwegacte was duidelijk bepaald, dat de hoofdlijn zou loopen door Stellenbosch, en nu was drie mijlen van die lijn in den steek gelaten. Waarom—dat wist hij niet. Welligt was het ter wille van de lijn met smalle spoorwijdte—een lijn die eene volslagen mislukking was, daar dezelve geene zware en vooral geene hooge vrachten kon dragen. Hij verzocht om de heropening van de driemijlen tusschen Muldersvlei en Klapmuts in het belang van ruim 40 boeren, die binnen een afstand van drie tot twaalf mijlen van de lijn woonden, maar nu van delve waren uitgesloten en verpligt hunne produkten 40 mijlen ver naar de stad te voeren. De Commissaris voor Publieke Werken had laatst geklaagd dat de Stellenbossche lijn enkel verlies opleverde, maar wiens schuld was dat? Waren de drie bedoelde mijlen niet verlaten, dan zou de spoorweg meer te vervoeren krijgen en winstgevend zijn. Spreker deed dit voorstel niet in zijn eigen belang, maar in dat zijner kiezers, wier belangen hij zou voorstaan, zoo lang hij een zetel in het Huis had.

De heer Hopley secondeerde.

De heer Marais hoopte, dat de motie geen tegenstand zou ondervinden. Stellenbosch had ruimschoots bijgedragen tot den spoorweg onder die onregtvaardigste aller belastingen, de subguarantie, eene belasting zoo drukkend, dat, moesten de Oostelijken die dragen, zij zouden verkiezen liever geen spoorweg hoegenaamd te hebben. Het land had een kontrakt gesloten: Zou het dat kontrakt nu gaan verbreken? Ware het kontrakt nagekomen dan zou Stellenbosch heden drie treinen per dag van en naar de stad hebben. Het zou echter met twee tevreden zijn, maar nu had het geene spoorweg-communicatie hoegenaamd met de Paarl en het verdere binnenland, daar de eene trein, die van het dorp landwaarts in ging te Muldersvlei halt maakte. Waren aan de bewilliging van het verzoek enorme onkosten en ongerief voor het gansche land verbonden, dan zou Stellenbosch welligt moeten wijken, maar het gold hier slechts drie mijlen die kant en klaar gelegd waren.

De heer Hopley zeide, dat het hem voorkwam, dat Stellenbosch, dat de subguarantie zoo lang zonder morren had betaald, was opgeofferd om drie mijlen uit te sparen tusschen Kaapstad en het binnenland. Al was hij ook een Oostelijk lid, dan meende hij toch, dat zoodanig onregt niet moest worden toegelaten. Stellenbosch was een belangrijk landbouwdistrikt en produceerde eene groote hoeveelheid wijn. (Eene stem: Zuren wijn). Ja, maar op de grenzen was men blijde genoeg om dien wijn te krijgen. Hij zou stemmen voor het gaan in comité-generaal.

De Commissaris voor Publieke Werken zeide, dat het hier niet het uitsparen van drie mijlen naar het binnenland gold. De verbindingslijn, die liep van Muldersvlei naar Durban-station, spaarde voor het gansche binnenlandsche transport 13 mijlen uit. Ter wille van die uitsparing was die lijn gemaakt. Stellenbosch was geen onregt aangedaan, want alle goederen, welke naar het dorp kwamen van het binnenland, of van daar naar het binnenland gezonden, werden over de oude lijn vervoerd zonder eenige verhooging boven de voormalige prijzen. Men verwachtte toch niet, dat de Regering twee lijnen naar Klapmuts in werking zou houden? Het was inderdaad slechts ter wille van gevestigde belangen, dat de Stellenbossche lijn werd aangehouden, want dezelve leverde, blijkens door den spreker aangehaalde cijfers, een verlies op van ruim £400 per jaar, behalve nog de renten op het belegde kapitaal, en zonder iets te rekenen voor het vervoer der goederen over de andere lijn. Er werd slechts ongeveer anderhalve ton aan goederen per dag over de lijn van Stellenbosch vervoerd. Hij had niet op zich willen nemen de lijn te sluiten; maar hij zou gaarne de zaak willen toevertrouwen aan een speciaal comité voor onderzoek, en hij twijfelde er niet aan of het zou rapporteren te gunste van de sluiting. Het was waar, dat Stellenbosch subguarantie had betaald, maar daarvoor had het tien jaar lang het gebruik van den spoorweg gehad.

De heer Paterson ondersteunde de motie. Hij meende, dat het veel goedkooper zou uitkomen de Stellenbossche goederen direkt te vervoeren naar Klapmuts dan eerst naar Durban-station. Deze gunst behoord te worden toegestaan aan Stellenbosch, vooral daar de zaak van spoorweg-verkeer veel te danken had aan dat distrikt, en het zenden van goederen langs een omweg van 36 mijlen veel onnoodige slijtage aan het spoor veroorzaakte.

Adv. Buchanan, de motie ondersteunende, legde o.a. uit, dat de opening der drie mijlen tusschen Muldersvlei en Klapmuts niet alleen den omweg van 36 mijlen voor de Stellenbossche goederen, maar ook het salaris van een "stationmaster" zou uitsparen.

De motie werd aangenomen en Woensdag bepaald voor het gaan in comité-generaal.

VUILE STEDEN.

Kapitein Brabant stelde voor, in comité-generaal te gaan over de volgende motie: "Dat het, naar het gevoelen van dit Huis, door de belangen des publieks geeischt wordt, dat de Regering gemagtigd zal worden om Municipale ligchamen, die den gezondheidstoestand van steden onder hunne zorg verwaarloozen, te dwingen het beheer van die belangrijke afdeeling hunner pligten over te geven aan eene door de Regering te worden aangestelde gezondheidscommissie." De voorsteller had het vooral op Kaapstad genaamd, waar, zeide hij, het sterftecijfer, wegens de smeerige straten, veel hooger was zelfs te Siera Leone of Calcutta.

De heer Boyes zeide, dat eene gezondheidscommissie niets zou kunnen uitrigten, tenzij dezelve autorisatie kreeg om eene belasting te heffen.—De hr. Paterson trok eene vergelijking tusschen Port Elizabeth, dat £150,000 ging besteden aan waterwerken en Kaapstad, dat zoolang had getwist over £10,000 voor een reservoir.—De heer Stigant zeide, dat de buitengewone sterfte al heel weinig met de stedelijke reinheid had te maken, volgens geneeskundige opinie te wijten zijnde aan abnormale luchtgesteldheden. Mogt de Stedelijke Raad eene hoogere belasting dan 2d. in het £ heffen, dan zou hij meer kunnen uitrigten; maar het Parlement zelf had eene motie verworpen om de belasting tot 3d. te verhoogen. De Raad had niet getwist over £10,000, maar verlof bekomen om £50,000 te besteden aan een reservoir, en eerstdags zou aan dat werk begonnen worden.—De heer Solomon dacht, dat een Port Elizabethsche heer geen regt tot meepraten had, want de Port Elizabethche bladen hingen even walgelijke tafereelen op van den toestand aldaar als de onze van de Kaapstadsche straten. Voorts was het een welbekend feit, dat Port Elizabeth tot van daag met al zijn hooggeroemde energie geen water had om te drinken, ten gevolge waarvan vele der ingezetenen verpligt waren zich met brandewijn te behelpen; en dat men niet zoo heel lang geleden een vracht water van hier derwaarts had moeten zenden. De hr. Solomon diende echter ook den Kaapstadschen Raad eene bestraffing toe wegens pligtverzuim, en stelde als amendement voor, "een comité aan te stellen om te onderzoeken, of het wenschelijk is, de gezondheidsmaatregelen van alle of sommige Municipaliteiten op te dragen aan door de Regering benoemde beambten of commissien."—De heer Brabant nam genoegen met dit amendement, dat werd ondersteund door den heer Moore en aangenomen.

VERDER WERK.

Op voorstel van den heer Solomon werd besloten, der Regering te vragen om de correspondentie door haar gewisseld met den Resident Magistraat van Kaapstad en andere lieden betrekkelijk de resolutie van voorleden jaar, om aan de weduwen Sullivan en Conroy toelagen te betalen uit het voormalig Fonds voor uitgediende politiedienaren.

Op voorstel van den heer Bergh werd besloten, ter tafel te laten leggen eene opgave van de belasting ontvangen op de circulatie der Standard Bank en der Koloniale Banken respektievelijk in 1875 en 1876.

Op voorstel van den heer Solomon werd besloten, den Gouverneur te vragen om verlof om te mogen voortgaan met de Bill voor de regeling van de manier, waarop de Kroonlanden der Kolonie zullen worden van de hand gezet.

's Heeren J. Z. Human's motie om de petitie van Jas. Thom te verwijzen naar een Comité, werd verworpen.

Op voorstel van den heer Paterson werden de heeren Merriman, Scanlen, Wright, Probart, de Wet en de voorsteller benoemd tot comité om een rapport uit te brengen over de uitgaven aan en de administratie van spoorwegen, en de heeren Brabant, Tait, Hockley, Stigant, Manuel en Paterson tot Comité over de Port Elizabetsche Waterbill.

VRIJDAG, 29 JUNIJ.

DE BEGROOTINGEN.

De Koloniale Secretaris herinnerde, dat wegens de verschuiving van de overweging der begrootingen er geen voorziening was gemaakt voor 's lands uitgaven na den 30sten dezer. Hij gaf daarom aan de hand, dadelijk de overweging der begrooting voort te zetten, en dat de leden, die moties op de agenda hadden vóór de begrootingen aan deze laatste den voorrang zouden geven. De eenige andere uitweg zou zijn, dat het Huis der Regering autorisatie gaf, met 's lands uitgaven voor eene maand voort te gaan, op den basis der nieuwe begrootingen; maar dat zou welligt gelijken op een van ter zijde doordrijven der begrootingen, en daarom aarzelde hij dat voor te stellen. Hij stelde ter wille van discussie voor, de tweede lezing der Buskruid en Vuurwapens bill uit te stellen tot Woensdag.

De heer Sprigg zeide dat de oppositie niet op het plotseling voorstel van den Kolonialen Secretaris dadelijk kon treden in de begrootingen, daar de opkomst heden zeer schraal was, en vele leden die welligt over de begrootingen het woord zouden willen voeren afwezig waren. Hij had echter geene objectie, tijdelijke voorziening te maken voor de bestrijding der uitgaven.

De heer P. Watermeijer meende dat het een slecht precedens zijn zou, der Regering toe te staan uitgaven te doen volgens de nieuwe en nog niet overwogen begrootingen. Op den basis der oude begrootingen de uitgaven te autoriseren zou daarentegen echter welligt verwarring veroorzaken in verband met het nieuwe auditeer-stelstel. Hij had geen objectie dadelijk in de begrootingen te treden, en was bereid de order die op zijnen naam stond te verschuiven.

De Commissaris voor Publieke Werken legde uit, hoe in het Engelsche Parlement onder dergelijke omstandigheden werd gehandeld.

De Koloniale Secretaris vreesde dat men gevaar zou loopen in botsing te komen met den Wetgevenden Raad, indien eene resolutie werd gepasseerd om op den basis der begrootingen met de uitgaven voort te gaan.

De heer Southey meende dat er geen voldoende redenen door den Kolonialen Secretaris waren aangevoerd om den door hem aangewezen weg in te slaan. Het was een bij verrassing nemen van het Huis. Maandag zou tijds genoeg zijn om in de zaak te treden.

De heer Solomon meende ook dat het een slecht precedens zou zijn, maar zoo plotseling alle moties en orders over te slaan ter wille der begrootingen, vooral daar sommige financiele specialiteiten afwezig waren. Het zou best zijn kennis te geven, op Maandag met precedens in de begrootingen te treden.

De Speaker voegde er bij dat geene orders, staande in den naam van afwezige leden, konden worden overgeslagen.

De Koloniale Secretaris stelde, ingevolge 's heeren Solomon's wenk voor, Maandag de begrootingen met precedens te overwegen.

Dat werd aangenomen.

DE BUSKRUID EN VUURWAPENSBILL.

De tweede lezing van deze Bill werd voorgesteld door den Prokureur-generaal. Men wist, dat de Wetgeving eenige jaren geleden had bepaald, dat niet alleen Resident Magistraten, maar ook Vrederegters verlofbrieven zouden uitreiken voor den verkoop van vuurwapens en ammunitie. Daar die vergunning niet goed had gewerkt, stelde de Regering nu voor, de uitreiking bij Magistraten te beperken. Tevens werd voorgesteld dat de voorraad van buskruid in het bezit van kruidhandelaars van tijd tot tijd kon worden nagezien en zelfs tijdelijk in beslag genomen—dat, indien inboorlingen van buiten de Kolonie aanzoek deden om verlofbrieven, de Magistraten die aanzoeken zouden refereren naar de Regering, die tevens verlof zoude moeten geven voor het vervoeren van kruid en wapens over de grenzen. Deze bepalingen zouden ongeveer dezelfde uitwerking hebben als eene [illegible] op het kruid en vuurwapens, zonder de Regering op te schepen met den overlast van buskruid magazijnen te houwen en verkoopers aan te stellen, met al de daaraan verbonden onkosten. Dan was het ook de vraag of de Regering als buskruidverkooper satisfactie zou geven. Van een handelaar had hij vernomen dat men 30 differente soorten buskruid, en 75 soorten patronen in voorraad moest houden om alle koopers te gerieven. Er zou gedurig een lawaai worden opgeschept door lieden die de eene of andere soort van kruid of patronen niet konden verkrijgen van de Regering. Ook het transport dier artikelen zou heel veel moeite veroorzaken.—Door Kaaplieden was in 1875, 248,000 lbs., in 1876, 252,158 lbs. en in de [illegible] maanden van 1877 ongeveer 80,000 lbs. kruid ingevoerd, zoodat de handel in kruid tamelijk groot was. Zeide men, dat de Regering wijs zou doen met den handel in kruid, dan antwoordde hij dat er zooveel pressie op haar zou worden uitgeoefend om goed, koop kruid te verkrijgen, dat zij naauwelijks hare kosten zoude kunnen goedmaken. Reeds herhaaldelijk was getracht der Regering een monopolie in kruid te geven, maar telkens was de poging mislukt.—Wat den verkoop van geweren betrof, bleek het uit eene opgave, die hij in handen had, dat er in de 18 maanden, van 1 Januarij 1875 tot 30 Junij 1876, slechts 1,264 geweren waren verkocht aan inboorlingen, waarvan 400 te Cradock en 250 te Port Elizabeth. Kaapstad was niet in de opgaven opgenomen, omdat de geweren aan blanken en die aan gekleurden daar niet uit elkaar waren gehouden. In 1875 waren 25,861, in 1876 27,493, en in de eerste drie maanden van 1877 3,091 geweren en pistolen ingevoerd. Daaronder waren de getallen voor Griqualand natuurlijk ingesloten. Die getallen kwamen hem als niet zoo hoog voor.

De heer Dowling, de tweede lezing ondersteunende, betreurde het, dat eene Bill als deze niet eerder was ingeleverd. De heer Shawe was overtuigd, dat de Bill niet zou baten en slechts den smokkelhandel zou bevorderen, en dat er weldra zou geschreeuwd worden om het regt van verlof-brieven uit te reiken aan Vrederegters terug te geven. De heer Frost, de Bill ondersteunende, meende, dat inboorlingen binnen de kolonie onder dezelfde restrictien behoorden te worden geplaatst als daar buiten. De heer Goold wilde, dat blanken en zwarten hunne geweren zouden registreren en eene jaarlijksche licentie daarvoor betalen. De tweede lezing ging toen door.

Daarop ging het Huis in comité generaal over 's heeren Paterson's

BILL OP MAATSCHAPPIJEN MET BEPERKTE VERANTWOORDELIJKHEID.

Er had een langdurige discussie plaats over de resolutie, die er noodig zal zijn om eene maatschappij het regt te geven, haar naam te veranderen; maar men kon niet in het reine komen, en eindelijk werd voortgang gerapporteerd met verlof om op 2 Julij het comité te [illegible].

WATERWERKEN VOOR HANOVER.

Het Huis ging in comité over de Bill om de municipaliteit van Hanover te vergunnen, eene leening aan te gaan voor het aanvoeren van water. De klausulen werden allen zonder amendementen goedgekeurd en de bill als zoodanig gerapporteerd. Derde lezing aanstaanden Woensdag.

WATERBILL VOOR WORCESTER.

De heer Buchanan stelde de tweede lezing der Bill voor, die ten doel had de municipaliteit van Worcester te magtigen tot het aangaan eener supplementaire leening voor het voltooijen der waterwerken. De tweede lezing aangenomen en het comité generaal bepaald op aanst. Vrijdag, 6 Julij.

LANDBESPROEIJING.

Het Huis hervatte in Comité de behandeling der irrigatie-bill, te beginnen met artikel 12, betreffende het stemmen voor leden van irrigatie-Commissien. Het stemmen bij proxie werd eenigzins vereenvoudigd, door het weglaten der bepaling dat niemand als zoodanig mag stemmen, tenzij hij zelf een wettig kiezer is, en door de bepaling dat de proxies in stede van niet minder dan drie dagen voor den stemdag ten kantore van de Commissarissen te moeten zijn, op den stemdag aan den stempenner moeten overhandigd worden.

CORRESPONDENT.

[WIJ STELLEN ONS NIET VERANTWOORDELIJK VOOR DE GEVOELENS ONZER CORRESPONDENTEN.—RED.]

DEN HEEREN C. J. P. EN M.

Blaauwvallei, 22 Junij, 1877.

Wel C., dan hebt gij ook eindelijk uw onhandig handje gebruikt om het ledige en gebrekkige in uw aardig briefje op te vullen met aanmerkingen te maken op mijn schrijven van den 24en Junij? Ik heb het niet van u gedacht, hoor! Hiervan echter kunt gij u verzekerd houden, dat ik van uw schrijven niet de minste notitie zou genomen hebben, ware het niet dat zij u alleenlijk bij zekere uitdrukking bepaaldet, die, naar het mij toeschijnt, op uw zachtaardig en medelijdend gestel bijzonderen invloed hebben uitgeoefend. Lang voordat gij uw penseeltje opnaamt, om uwe diepe verontwaardiging neer te schrijven, heeft W. geweten, dat men niet zoo zeer genegen is zich de waarheid te laten getroosten, en dat hebt gij en waardige M. mij op nieuw willen toonen. Ik kan u voor uw [illegible] vertroosting tegen hart niets anders in de hand stoppen, dan de eenvoudige verzekering dat de *waarheid* altoos *waarheid blijft*, en vooral *deze!* Gij komt mij vertellen dat mijne woorden "barie" woorden waren voor een bepoefd huisgezin. Wat meent gij? Denk gij dan dat ik tegen de betrekkingen van de overledene geschreven heb? Of wilt gij veronderstellen dat een bericht of getuigenis van wat gebeurd is hartroerender zou zijn voor een beproefd huisgezin dan de *daad zelve*? Gij vraagt "maar moest *hij* niet eerder aan Christine herinnerd worden?" Ik vraag u: was hij er niet altoos aan herinnerd, toen hij vroeg of de christenen van W. dan geen deel haddden aan wat men leest in 2 Cor. 1. 3, 4? "Weet hij het wel toen hij zeide 'wij hebben gestort'?" zoo spreekt gij. Ja, waart gij tegenwoordig toen de beiden betrekkingen het lijk aanstaarden. Waart gij ook tegenwoordig, dan zoudt gij spreken van bittere tranen te hebben zien storten. Jammer maar dat gij het der moeite niet waardig hebt geacht beter te [illegible], welligt zou dan uw [illegible] pen [illegible] wijze met hen hebben [illegible] geopaliseerd. Voorts wilt gij mij van vijanden verwijten die ik door mijn schrijven zou hebben verworven. Het is mij om 't even, of ik vrienden dan of [illegible] verwerf, zoo lang ik maar de waarheid spreek. Eindelijk spreekt gij van den regen die in zulke stroomen van den hemel was neergedaald! In het huis, waar er gelezen, gebeden enz. [illegible] werden, viel er niet een enkelen droppel, en daar hadden wij het lieve en bloeke gezigt van onze beminde Charlotte, dat ons tot stilzwijgen en aanbidding uitlokte. Laat u mogen de stormen woeden, maar *in het hart* van den christen behoort het stil weder te zijn. Genoeg voor u.

Van M. Eergeliefde M., wat zal ik tot u zeggen? Toen ik uw onttijdig geboren briefje las, was het mij genoeg niet "dreigend en medelijden" vervuld te worden, met droefheid over uwe diepe geschoktheid, en met medelijden, omdat gij u zoo trachttet uwe verlangde pogingen aan te wenden, ten einde deze zuivere, doch vreeslijke waarheid omver te werpen. Juist zoo als gij mij in mijn brief heb zien veranderen, is er niets veranderd, doch ik had niet ten doel de vergelijking, die ik van hare begrafenis gemaakt heb, toe te passen op haar persoon of op haar geheel, maar dan wat ik een lafhartige; maar wat ik gezegt heb, was gezegd met betrekking tot *de houders* [illegible]. Verstaat gij? Hadt gij maar beter uit uwe oogen gezien toen gij mijn brief laast, dan zoudt gij u zeker geene redenen in gevonden hebben, die u drijven aanleiding tot zulk eene ver te verantwoordelijking zouden gegeven hebben; [illegible] de familie na haar verlies wel eens bezocht, zouden zij u ongetwijfeld ook hebben medegedeeld wat uwe ooren nog nooit hebben gehoord, en uw hart sedert gij begonnen zijt te bestaan nog niet gevoeld heeft!

Ziet daar, lieve vrienden, wat ik u in 't kort had willen zeggen, weest nu maar niet zoo zeer aangedaan, en zult toch niet vergeefs trachten deze schoone waarheid te verwerpen of ons nadere waakzaamheid met uw van medelijden geweven kleed te bedekken.

Onverwrikbaar staat zij, en zoo zal zij blijven staan. Uw voortaan voor uw verder geblaf den rug toekeerende, terwijl zij als iets meer dan eene schoone *waarheid* met kracht zal worden gecertificeerd door

W.

Wij bewegen hier den toon van dit schrijven geenszins. Eene passage hebben wij geschrapt.—RED.

ORANJE VRIJSTAAT.

Wij ontleenen de volgende uittreksels aan het *Express* rapport der Volksraads-handelingen:—

Aan de orde: Rapport der Commissie, en wel het laatste gedeelte, omtrent memorie verzoekende dat aan ZHEd. een som gelds worde gegeven, als een blijk van erkentelijkheid wegens zijne diensten aan den Staat bewezen.

De heer C. J. de Villiers stelt voor, ondersteund door den heer Steijn;—"Dat aan ZHEd. den Staats-President een geschenk van £5,000 worde aangeboden, als eene blijk van erkentelijkheid, wegens de vele diensten door hem aan het land bewezen, en vooral tijdens de schikking der kwestie over de Diamantvelden."

Amendement van den heer Bester, ondersteund door den heer Bornman:—"Dat in het voorstel van den heer C. J. de Villiers worde gelezen £2,000, instede van £5,000." Hij doet dit voorstel omdat de ingezetenen van zijn wijk hem verzocht hebben voor zoodanige som te stemmen.

De heeren Siebert, Macfarlane, J. E. de Villiers en anderen, toonen op welsprekende wijze aan de vele diensten door ZHEd. aan het land bewezen en vooral in de Diamantvelden zaak.

Na eenige discussien stelt de heer J. E. de Villiers voor, ondersteund door den heer C. J. de Villiers, die zijn voorstel nu terugtrok:—"Dat aan ZHEd. den Staats-President, uit de £90,000, van de Britsche Regering te worden ontvangen, een geschenk worde aangeboden in eene som van £3,000, als een blijk van erkentelijkheid voor de vele diensten door hem aan het land bewezen."

Na eenige verdere discussien wordt het voorstel van den heer J. E. de Villiers aangenomen.

Gelezen memorie van Eerw. Kerkeraad van Jacobsdal, verzoekende dat hun distrikt uitgebreid zal worden naar de zijde van Fauresmith, alsmede eene som van £10,000 voor het bouwen van eene kerk, en dat de Predikant ook zal worden tegemoet gekomen.

Wordt na eenige discussien besloten de som van £2,000 aan memorialisten toe te kennen, om hen te hulp te komen bij het bouwen van eene kerk te Jacobsdal.

De heer Myburg zegt, dat er ook in het distrikt Boshof personen zijn, die geteekend hebben jaarlijks te zullen bijdragen tot afbetaling van de schuld van de Boshofsche kerk, die nu in Griqualand West zijn gevallen, en niet meer willen bijdragen, en hij stelt dus voor, ondersteund door den heer J. E. de Villiers:—"dat zoodra de £90,000 ontvangen zal zijn, aan de gemeente van Boshof ook £1,000 zal worden toegekend."

Wordt besloten:—"de Raad besluit de verdere behandeling der overige £70,000 uit te stellen, totdat het rapport der Commissie tot 't opstellen van eene akte van Waarborg der Nationale Bank ter tafel is."

Wordt verder besloten, dat de som van £8,000 zal beschikbaar gesteld worden voor het daarstellen van den Telegraaflijn van hier naar Fauresmith, en ZHEd. den Staats-President wordt opgedragen de materialen daartoe benoodigd te doen verkrijgen, en zoodanige lijn te doen daarstellen.

Weder aan de orde, de telegraaflijn. De heer J. E. de Villiers stelt voor, ondersteund door den heer D. J. v. Niekerk:—"De Raad draagt aan den Staats-President op, om bij het ontbieden der Telegraaf materialen voor de lijn van hier naar Fauresmith, eene hoeveelheid materialen (met uitzondering van de ijzeren palen) te ontbieden voor eene lijn van de Diamantvelden naar Boshof, en verder met 't Koloniale Gouvernement in correspondentie te treden, ten einde te vernemen of het genegen zou zijn dat gedeelte der lijn tusschen [illegible]erley en de grenslijn daar te stellen."

De heer Peeters ziet niet in waarom dan ook niet een lijn van hier naar Rouxville kan gelegd worden, dat op een hoofdweg gelegen is, en de heer Schnehage stelt liever voor dat eene lijn tusschen Bloemfontein en Winburg zal worden gelegd.

Na eenige verdere discussien wordt de voorstellen van de heeren de Villiers, Schnehage en Venter verworpen.

Aan de orde is: Rapport der Commissie om de afrekening der opbrengst van plaatsen in het veroverd Grondgebied na te zien en rapport uit te brengen.

Het rapport toont aan dat de totale opbrengst van plaatsen in het Veroverd Grondgebied een som van £101,730 16s 2d. bedraagt, insluitende een bedrag nog verschuldigd op de koopsom van vier plaatsen, en eene som van £165 19s opgebragt als te veel ontvangen. Hiervan moet worden afgetrokken, wegens kosten van inspectie, advertentie, venduafslagers en diverse kosten (onder welk laatste volgens rapport der Commissie, waarschijnlijk zijn inbegrepen de te veel ontvangene £165 19s), de som van £9,647 12s. 4d., zoodat er een bedrag van £92,083 3s. 10d. overblijft, van welke de som van £10,951 in het Noodlijdend Fonds is gestort; £1,081 13s 6d. door den heer van [illegible] ontvangen, en niet verantwoord, en aan de burgerij in voor te nemen uitbetaald £71,385 2s 6d., zoodat nog ter verdeeling overblijft de som van £8,665 7s 10d., van welk bedrag op de verschillende Landdrostkantoren aanwezig zijn £2,116. Door het Gouvernement (wegens geleende gelden verschuldigd) £5,186 12s. 10d., en de gen[illegible] nog te ontvangen koopsom £1,362 15s. Verder zijn er nog de plaatsen onverkocht, waarover nog kwestien van overlappingen zijn. Het rapport wordt Artikelsgewijze behandeld en aangenomen.

De Transvaalsche Annexatie.

STEMMEN UIT DE REPUBLIEK.

Wij hebben uit de Republiek van een Europeaan ontvangen de volgende

STEM VOOR

de Annexatie:—

Den 25 Mei 1877.

Uwe inleidingsartikelen over de annexatie van de Transvaal met opmerkzaamheid gelezen hebbende, gevoel ik mij gedrongen een paar regels daarover aan UEd. te schrijven, met het verzoek ze in uw nuttig blad te plaatsen. Ik ben overtuigd, dat indien UEd beter bekend ware met den waren toestand van zaken in dit land, zij u niet zoo scherp over het gedrag van Sir Th. Shepstone en de Engelsche Regering tegenover de Transvaal zoudt uitgelaten hebben. Ik ben geen Engelschman en geenszins partijdig voor de Engelschen en hunne politiek, maar in dit geval kan ik niet anders dan erkennen, dat zij in de waarheid geen onregt tegen dezen Staat begaan hebben, maar veeleer aan denzelven eene dienst bewezen hebben. Ik ben van geboorte en harte een Republikein, maar eene vijftienjarige ondervinding in dit land heeft mij tot de overtuiging gebragt, dat het niet langer met het wanbestuur van deze Republiek kon voortgaan, en dat het ten hoogste tijd was, dat Engeland dezen Staat onder zijne vleugelen zoude nemen. Zoo ver als ik zien kan, was annexatie in de tegenwoordige omstandigheden het eenige middel, om dit land van eenen burgeroorlog en van eenen vreeselijken inval van de bloeddorstige Zulus te redden. "To prevent is better than to cure," zegt met regt een Engelsch spreekwoord, maar naar uw schrijven in de *Zuid-Afrikaan* te oordeelen, schijnt gij daarentegen van gevoelen te zijn, dat de Engelschen met hunne tusschenkomst hadden moeten wachten, tot dat de Transvaal door anarchie en oorlog in de zwaarste rampen zoude zijn gedompeld. Uwe meening schijnt te zijn, dat eerst, als stroomen van bloed zouden zijn vergoten, eerst als de Zulus honderden, misschien duizenden van mannen, vrouwen en kinderen zouden vermoord hebben, eerst dan zoude het aan Engeland vrijstaan, zich over de ongelukkige Transvaal te ontfermen, en ze onder zijne bescherming te nemen. Ik daarentegen ben steeds van gevoelen, dat Engeland thans eene daad van barmhartigheid jegens de arme Republiek gepleegd heeft. Dit gevoelen overigens is niet het mijne alleen, maar het grootste gedeelte van mannen van verstand en opvoeding in dit land koesteren dezelfde gedachten. Ik twijfel geen oogenblik, dat [illegible] zal worden, een ware [illegible] zijn, den vooruitgang van deze Staat zal bevorderen en ook dienen zal om het [illegible] ving onder de Naturellen uit te breiden. Ik ben overtuigd, dat over een paar jaren zelfs de boeren van de Transvaal zich dankbaar zullen gevoelen jegens de Engelschen voor hunne annexatie en hunne bescherming, en niet meer zullen wenschen onder het vroegere wanbestuur te staan, al wordt het Republiek genoemd. Hopende dat UEd. mij mijne opmerkingen niet ten kwade zal duiden,

Verblijf ik met hoogachting,

EEN OUDE REPUBLIKEIN.

Aan den anderen kant ontvangen wij de volgende

STEM TEGEN

de Annexatie:—

Potchefstroom, 7 Junij 1877.

Mijnheer!—Gezien hebbende een brief, dd. 29 Mei, in de *Advocate* van 1 Junij, geteekend "Union Jack," zich noemende "Een Afrikaander" (?) en zijn verwondering te kennen gevende over de bemoeijingen van de Edele deelnemende Afrikaanders in de Kaapkolonie over de annexatie van de Z. A. Republiek, op de bijeenkomst gehouden te Malmesbury; en wenschende dat die heeren, als inwoners voor de laatste twaalf maanden hier waren geweest, voor dat de annexatie heeft plaats gevonden, die door hen nu zoo betreurd wordt, en bewerende dat zij door hunne bemoeijingen de verbitterdheid gaande maken, die reeds grootendeels uitgedoofd was, zult gij mij eenige aanmerkingen desaangaande wel veroorloven. Als "Union Jack" nationaal gevoel bezat, zou hij het voorbeeld der Malmesburyschen volgen; maar neen, hij pocht op al de fraaiheden en lekkernijen, die hij genoten heeft onder de Britsche vlag. Och, was die arme alias Afrikaander toch maar in zijn paradijs gebleven! Maar neen, hij moest naar de Z. A. Republiek, en heeft hier, zoo als hij zelf zegt, 12 jaren gewoond, en onder Transvaalsche wetten en Transvaalsch bestuur geleefd. 't Is wonder, dat die sinjeur het nog zoo lang heeft uitgehouden. Dit moet hem zwaar gevallen zijn, want naauwelijks heeft de annexatie plaats gevonden, of hij veracht zijn broodkas, met zwartgalligen afschuw. Duidelijk maakt hij zich openbaar door—zooals door die edele mannen te Malmesbury is gezegd—"lage vuile aantijgingen zijner vijanden." Mogelijk is die "Union Jack," ook een die tot die kliek behoort. O, hoe prijkt hij met die glorieuse annexatie! Ja, als of de Engelen uit den hemel waren gedaald. Ik moet "Union Jack," *alias* Afrikaander, herinneren dat wij sedert de Conventie van Zandrivier, zijnde 25 jaren lang, altoos in vrede met Hare Majesteit geleefd hebben; en nu onverwachts de Z. A. Republiek aan Harer Majesteits grondgebied geannexeerd te zien, is dat niet verbazend? De beschaafde wereld zal best oordeelen, of die annexatie uit liefde of uit willekeurige onregtvaardigheid is geschied. Verder, gaat hij in zijn brief voort met over de geleerdheid van den Ex-President te oordeelen. O! in de laatste der dagen zult gij wonderen zien; want vaak oordeelt een ezel, even een edelmoedig paard. Ware alias Afrikaander maar vroeger President van de Transvaal geweest, dan zouden wij al lang naar zijn begeerte onder de "Union Jack" gebragt zijn. Men vindt veel meer van die soort in de Transvaal, die zich verheugen; maar het grootste gedeelte betreurt het verregaande onregt, en zal zeker zijn Nationaal gevoel blijven behouden.

Union Jack! ik zou u aanraden, geef u zelven liever een anderen Landsnaam dan wel geboren Afrikaander, want gij zijt veel te nietig, om tegen mannen als Doctor Biccard en andere edeldenkenden in de Kaapkolonie de stem te verheffen. Vaarwel "Union Jack."

Mijnheer de Redakteur, met dezen te plaatsen zult gij verpligten

EEN TROTSCHE AFRIKAANDER.

Hierbij laten wij volgen

EENE STEM UIT HOLLAND.

overgenomen uit de *N. R. Courant*:—

De tijding, in de laatste dagen omtrent de Transvaalsche Republiek ontvangen, moet een hoogst pijnlijken indruk maken. Een staat, gegrondvest door mannen van Hollandsche afkomst, is door een sterkeren nabuur van zijne onafhankelijkheid beroofd. Een President dier Republiek, die zijne uiterste krachten inspande om dien Staat in het leven te behouden en te ontwikkelen, ziet ineens zijne plannen vernietigd. De hoop, dat zich in Zuid Afrika een bloeijende Hollandsche Staat zou vormen, die voor ons land van groot belang kon zijn, is in rook vervlogen!

Maar niet minder pijnlijk is de laauwheid, om geen harder woord te bezigen, waarmede die tijding over het algemeen in ons land ontvangen is. Zeer velen bekommerden zich om de Hollandsche boeren in Zuid Afrika evenveel als om de bewoners van Columbia of Mexico, of spreken over hen met een verachtend schouderophalen, nemen alles wat te hunnen nadeele gezegd werd gretig aan, en, terwijl Engelsche bladen, als de *Times*, met de annexatie een weinig verlegen zijn, niet wetende of iedereen die wel zal goedkeuren, meenen Nederlanders, dat het hun pligt is voor de Engelschen niet dan verschoonende woorden over te hebben, voor de Transvalers niets dan eene scherpe veroordeeling.

Ik wensch mijnen lezers in overweging te geven of zulk een oordeel billijk, en of het in den mond van ons, Nederlanders, gepast is.

De berigten omtrent de wanorde, die in den laatsten tijd in de Transvaal heerschte, neem ik in hoofdzaak aan; ik erken, dat de boeren zich slecht gedragen hebben, maar ik meen, dat het niet aangaat de verzachtende omstandigheden geheel buiten beschouwing te laten.

Wij lezen, dat de boeren geene belasting wilden betalen. Maar zij hebben dit wel vroeger gedaan. Vanwaar dan dat verschijnsel? Moet men niet de volslagen schaarschte van geld in rekening brengen, die op dit oogenblik in hun land heerscht? Dat die groot is, blijkt mij uit het schrijven van een daar woonachtig Nederlander, die voor eenigen tijd verklaarde, dat hij het zeer druk had, maar van niemand betaling in geld kon krijgen. Dat vele berigten overdreven waren, toont een brief uit de Transvaal van 31 Maart (*Handelsblad*, 2 Mei), waarin wij lezen "de meeste boeren zijn gewillig belastingen te betalen, ofschoon zij dit niet dadelijk kunnen." En zeker mogen wij niet vergeten, dat Engelschen en Engelschgezinden er belang bij hadden de verwarring te vermeerderen, en het hun geen geheim kon zijn, dat, wanneer de Staat bij de Kaapkolonie werd ingelijfd, de geheele oorlogsbelasting zou worden afgeschaft.

Eene andere beschuldiging betreft de legerinrigting. Voorzeker, die was slecht. Maar men vergete niet, dat de Transvaal niet kan vergeleken worden met een Europeschen Staat. Op een grondgebied, meer dan half zoo groot als Frankrijk, wonen duizenden boeren, meest ver uit elkander, en even als de *backwoodsmen* in Amerika, zijn zij gewoon geweest voor zich zelven te zorgen, zich zelven te verdedigen. Ook moet men niet vergeten, dat tot nog toe hunne legerinrigting, hoe gebrekkig ook, aan de behoeften had voldaan, en de kaffers steeds op eerbiedigen afstand waren gehouden. Ditmaal echter is het gebleken, dat hun leger niet deugde; de boeren hebben hun goeden naam slecht gehandhaafd, zij zijn gevlucht. Maar de omstandigheden waren ook veranderd. Zij stonden tegenover eene groote overmagt, die even goed gewapend was als zij zelven. Zoolang toch de Diamantvelden aan den Oranje Vrijstaat behoorden, had er weinig handel in vuurwapenen plaats, maar dit veranderde, toen die Velden op onverantwoordelijke wijze door de Engelschen waren geannexeerd. Deze zagen dien handel niet tegen, en in de laatste vijf jaren hebben (zoo als niet alleen een Zuid Afrikaansch maar ook een Engelsch schrijver vermeldt) honderdduizenden geweren hun weg naar het Kafferland gevonden.

Het bleek nu, dat, al was Secocoeni ook tot vrede gedwongen, de verdediging des lands niet voldoende was.

Maar was er dan geen verbetering mogelijk? Verbetering, ook in andere takken van het gebrekkige Staatsbestuur? De Transvaalsche boeren zijn bekrompen en koppig. Maar juist daarom wilde President Burgers immigratie van Europa uitlokken. Juist daarom wilde hij den spoorweg laten aanleggen, die de boeren met de beschaafde natien in aanraking [illegible] brengen. Intusschen gaf hij toe aan de eischen van het [illegible] en stelde hij eene geheele grondwetsherziening voor. Maar die ommekeer kon niet in enkele dagen plaats grijpen.

Wat zou men wel gezegd hebben, wanneer in 1871, toen de Commune in Parijs woedde, de Europesche mogendheden verklaard hadden: Frankrijk is niet in staat zich zelf te regeren; de inlijving van het geheele rijk bij Duitschland is eene droevige noodzakelijkheid! Of wanneer ons, na onze eerste nederlaag in Atchin, door Engeland was beduid: Gij kunt geen koloniale mogendheid zijn; wij nemen de taak van u over? Wij hebben in den laatsten tijd herhaalde malen gelezen, dat velen zich verontwaardigen over Ruslands eisch, dat Turkije in een paar maanden zijn geheel bestuur zou hervormen. Men moet den Turken den tijd laten, heette het. Maar moet men dan met eene andere maat meten, wanneer van de Transvaal spraak is? Het is in zulk een tijd van spanning, van verwarring, van geldgebrek, geen gemakkelijke taak eene geheel nieuwe grondwet in het leven te roepen en met alle tradities te breken. Reeds geruimen tijd hadden de Engelschen wantrouwen gezaaid en den grond ondermijnd, waarop het nieuwe gebouw moest worden opgerigt. Daar verscheen Shepstone, en de meesten wisten met welke bedoeling. Voorzeker, hij ging niet terstond tot inlijving over; hij wachtte, wachtte ... wel meer dan zes weken. Welk een lankmoedigheid! In dien tusschentijd had de Volksraad niet anders te doen dan eene nieuwe Grondwet te ontwerpen, in te voeren en toe te passen en een geregeld leger op de been te brengen!

Niets anders! Waarlijk, wie zou niet bitter worden wanneer hij, dit wettende, nog hoort beweren: Den Transvalers is de tijd gelaten, maar zij hebben niet gewild!

In allen gevalle mogten wij, Nederlanders, wel een anderen toon aanslaan. Heeft men hier te lande gevoeld, wat een spoorweg van Delagoabaai naar een Hollandsch-Afrikaanschen Staat voor ons land beloofde? Zoo ja, wat heeft men dan gedaan? Men heeft den heer Burgers diners aangeboden en heildronken op hem uitgebragt en ... hem zeer weinig geld verschaft. Men ergert zich over het onverstand der boeren, die zich aan hunne Regering niet wilden onderwerpen; maar wij moesten niet vergeten, hoe vaak bij ons als vrijheidszucht wordt geprezen, wat niets anders is dan tuchteloosheid. En wanneer wij, op ons eigen vaderland lettende, bedenken hoe ons leger is ingerigt, hoe wij sedert 1870 zijn gewaarschuwd, hoe wij den tijd hebben gehad ... dan past het ons veeleer de beschuldiging, die ons op de lippen komt, in te houden en te bedenken: *die staat zie toe dat hij niet valle.*

Maar wij moeten ook de andere zijde der questie bezien. Had, in de bestaande omstandighehen, Engeland regt om te handelen, zoo als het gedaan heeft?

Men is in ons land gewoon door de oogen van vreemden te zien en heeft sedert jaren zonder aarzelen aangenomen wat er kwaads van de Afrikaansche boeren is verhaald.

De Engelschen beschermen de kaffers tegen de ruwheid der boeren, zoo wordt er gezegd. Dat er van beide zijden met ruwheid is gehandeld, is zeker, maar het is ook zeker, dat de inmenging der Engelschen gedurig de vijandschap tusschen kaffers en boeren heeft doen toenemen. Die dit verzekert, is Sir Russell Clerk, de Engelsche afgevaardigde, die in 1854 naar den Oranje Vrijstaat werd gezonden, en die in zijn rapport verklaart, dat de uitbreiding van het Engelsch gezag niets minder ten gevolge heeft gehad dan "de vernietiging van de regten der inboorlingen, wier bescherming het voorwendsel was van "de uitbreiding van dat gezag (*nothing less than the "extinction of the rights of the natives, to protect "whom was the pretext of the extension of our "authority*)."

Ik erkende zoo even, dat de boeren, niet minder dan de kaffers, soms ruw te werk gingen. Op de grenzen hadden, vooral in vroeger tijd, wreedheden plaats. De boeren bevinden zich in denzelfden toestand als de Amerikanen in het verre Westen. Er werd gestolen en gemoord; de boeren namen wraak en namen zelfs kaffers gevangen. Toch zij men voorzigtig met de beschuldiging, dat er nu nog slavernij in de Hollandsche Republieken bestaat. In de wetten van de beide Staten is zij verboden. Maar bestaat zij welligt niettemin? In 1870 werd die ontdekking gedaan ten opzigte van den Oranje Vrijstaat, zeer toevallig in de dagen, dat het Engelsche Gouvernement zich ten koste van dien Staat met de Diamantvelden wilde verrijken. Eene commissie werd benoemd, en de beschuldiging bleek valsch te zijn. Dat in de Transvaal, onder het bestuur van Pretorius, ongeregtigheden hebben plaats gehad, ontken ik niet; dat door grensbewoners in de telkens weerkeerende schermutselingen kinderen geroofd zijn, wordt door meer dan één persoon verzekerd, maar toch zou ook hier het *audi et alteram partem* toegepast mogen worden. Wanneer wij ten minste onder de bewijsstukken, in de *Edinburg Review* van April dezes jaars opgenoemd, een getuigenis lezen van den zendeling Ludorf, die ... niet zelf gezien heeft, maar van zekeren Van den Berg gehoord, dat deze bewijzen kan, dat de boeren wreedheden jegens de kaffers plegen—dan acht ik het minder gepast een beslissend oordeel uit te spreken. Maar, laten al die beschuldigingen waarheid behelzen, in de jaren dat Burgers President was hebben dergelijke overtredingen niet plaats gehad. De schrijver in de *Edinburg Review*, de felle tegenstander der Hollandsch-Afrikaansche boeren, kan er geen enkele opnoemen en schrijft: "Komen derlijke handelingen nu niet meer voor? "Ik wil het hopen. President Pretorius is vervan-"gen door Burgers, die den naam heeft een beter "man te zijn."

Er wordt nog een anderen grond aangevoerd voor de stelling, dat de Engelschen gelijk hadden. Hunne regering, zegt men, kon niet toelaten, dat door de fouten der Transvalers telkens gevaar voor oorlog ontstond. Niemand behoeft toe te laten dat zijn buurman met vuur speelt en brand kan doen ontstaan. Reeds wees ik er op, hoe dat gevaar juist vermeerderd is, sedert dat de Engelschen de Diamantvelden in bezit genomen hebben. Reeds vroeg ik of uit dat eene échec, trouwens door onderwerping van Secocoeni gevolgd, de weerloosheid van de Transvaalsche Republiek reeds zonneklaar blijkt. Maar ik geloof, dat de volgende opmerking van niet minder gewigt is. Reeds lang voor dat de oorlog met Secocoeni was uitgebroken, had de Engelsche Minister Carnarvon het plan tot eene confederatie der Z. A Staten ontworpen, eene confederatie, die, zooals Shepstone terstond bij zijne komst te Pretoria verklaarde, *de onafhankelijkheid der Transvaalsche Republiek uitsloot.*

Inderdaad, men moest zich wel laten verblinden om in het gedrag van de Engelsche Regering niets anders te zien dan de vervulling van een pligt, door de ijzige noodzakelijkheid opgelegd. Er bestonden andere drijfveren. De opkomst van den jongen Staat benoorden de Vaal, die, naauwelijks 20 jaar oud, reeds eene schoone toekomst beloofde, de toewijzing van de Delagoabaai de Portugal, het ontwerp van een spoorweg van daar naar Pretoria, deden hem vreezen, dat hun overwegende invloed hun zou ontglippen, en welligt heeft de onderneming, door den Koning van Belgie in het leven geroepen, de uitvoering hunner plannen verhaast. De *Express*, eene courant uit den Oranje Vrijstaat, was niet zoo ver van de waarheid toen zij 15 Maart laatstl. (*Utr. Dagblad*, 2 Mei) schreef: "Al deze tegenstrijdige berig-"ten (deze waren voorafgegaan) vormen, de scha-"kels in een groote keten, die om een Staat getrok-"ken is, die het durft wagen van onafhankelijkheid "te spreken, wanneer er goud en koper, kobalt en "diamanten, een rijkdom van delfstoffen en voort-"brengselen van landbouw in dat land verborgen "zijn, de aanblik van welke schatten ... de be-"geerigheid van den Britschen leeuw heeft opge-"wekt."

Men kan eerbied hebben voor de geestkracht en den ondernemingsgeest der Engelschen, en toch een afkeurend oordeel uitspreken over de Engelsche politiek. Wil men weten, hoe die in Zuid Afrika heeft gewerkt, men heeft de geschiedenis van de laatste 50 jaren slechts even in te zien. Leerrijke voorbeelden geeft ons de schrijver van een artikel in de *Quarterly Review* van Januarij 1877, en het ware wenschelijk dat ieder die een beslist oordeel over de Z. A. toestanden wil uitspreken, eerst van dat stuk en van de bestrijding daarvan in de *Edingburg Review* kennis nam.

Het is bekend, dat de Hollandsche boeren, een duizental huisgezinnen, 40 jaren geleden, ontevreden over het Engelsche bestuur, ten einde raad, besloten de kolonie te verlaten en een nieuw vaderland op te zoeken. Zij vestigden zich in Natal, eene streek, zooals de reeds genoemde commissaris Russell Clerk berigt, die zoo goed als onbebouwd was. Maar de Engelsche Regering wilde geen onafhankelijken Staat nevens zich dulden, vooral niet in Natal, want Natal had een zeehaven! Zij beweerde, dat de boeren, al verlieten zij het land, Engelsche onderdanen bleven. Zij wierp zich op als beschermster der inboorlingen in Natal, zond troepen om de boeren te verjagen, die na eerst eene overwinning behaald te hebben, verslagen werden, droeg hen in het binnenland terug en .... gaf Natal aan de inboorlingen die zij kwam beschermen terug? Neen, nam het zelf in bezit. Het doel wettigt de middelen. De boeren waren van de zee afgesloten!

Maar nog sterker spreekt de annexatie der Diamantvelden.

In 1854 verklaarde het Engelsche Gouvernement, dat het zich niet langer met den Oranje Vrijstaat wilde bemoeijen en dezen onafhankelijk verklaarde. Het deed dit in zijn eigen belang. Het besturen van dien Staat was te lastig, en werd deze ook onafhankelijk, gevaarlijk worden kon hij nooit. De Regering van dien Staat verklaarde op hare beurt, dat zij onmogelijk zou kunnen regeren, wanneer de inlandsche stammen op haar grondgebied, dus ten noorden van de Oranjerivier wonende, nog gedeeltelijk onder Engelsch gezag bleven, en zoo kwam een traktaat tot stand, waarvan het 2de artikel aldus luidde: "De Engelsche Regering heeft geen verbindtenis "hoe ook genaamd met eenig inlandsch hoofd of "eenigen inlandschen stam ten noorden der Oranje-"rivier, uitgezonderd het Grikwahoofd Adam Kok; "en H. M. Regering wenscht noch bedoelt later "eenige verbindtenis aan te gaan, die aan de belan-"gen van den Oranje Vrijstaat zou kunnen schaden "*(has no wish or intention to enter hereafter into any "treaties which may be injurious or prejudical to "the interest of the Orange River Government.")*" Dit traktaat werd in 1869 hernieuwd. Reeds vroeger had de Oranje Vrijstaat het land van Adam Kok gekocht.

Wat gebeurde nu in het volgende jaar? De diamanten waren ontdekt, *ten noorden van de Oranjerivier.* Een zekere Waterboer, insgelijks een Grikwahoofd, beweerde, dat het land van Kok eigenlijk hem toekwam (op dit land lagen de Diamantvelden) en zijne aanspraak, hoewel meer dan twijfelachtig, werd door de Engelsche Regering geldig verklaard. Deze had ten noorden der Oranjerivier ongeveer evenveel te zeggen als de Franschen thans in den Elzas of de Italianen in Savoye, maar er bestond een groot onderscheid: Zij was de sterkste. Zij trad op als verdedigster van den armen Waterboer, nam het regt op den betwisten grond van hem over en bezette dezen met hare troepen. Maar die stap baatte nog maar weinig. Ongelukkig bleek het, dat de rijkste velden juist buiten de grenzen van Waterboers land lagen. Wat nu te doen? Er was geen Grikwahoofd te vinden, dien zij kon beschermen. Maar zij aarzelde niet; zonder vorm van proces nam zij de nieuwe velden in bezit.

Dit geschiedde in 1870, een twaalftal maanden na de plegtige hernieuwing van het traktaat. Een gewoon mensch zou meenen, dat die handelwijze tegen de eerste beginselen van eerlijkheid streed, en dat meenden de boeren in den Vrijstaat ook, maar hun werd spoedig overtuigend bewezen, dat zij al zeer onnoozel waren. Wat toch had de Engelsche Regering verklaard? Dat zij zich verbond, met geen kafferhoofd ten noorden der Oranjerivier zich in te laten, meenden de boeren. Wel neen! werd hun door den Gouverneur der Kaapkolonie beduid; zij heeft niets anders gezegd dan dat zij in 1869 geen "*wish or intention*" had, maar dat belet niet, dat zij in 1870 wel "*wish or intention*" hebben kan om met een inlandsch hoofd eene verbindtenis aan te gaan. En zoo iemand nog aan de voordeelen van ouderwetsche eerlijkheid blijft hangen, hij leze wat de reeds genoemde schrijver in de *Edinburg Review* tot toelichting aanvoert: Wanneer een ontroostbaar weduwnaar verklaard had, dat hij geen "*wish or intention*" had om een tweede huwelijk aan te gaan, zou hij zich dan schuldig maken aan het breken eener verbindtenis, wanneer hij later toch hertrouwde?

Ik geloof niet, dat ik aan deze teekening een enkelen trek behoef toe te voegen. Zulk eene verdediging zegt meer dan de bitterste aanklagt, en is een treurig bewijs, hoever de partijdigheid een misschien overigens eerlijk man van het spoor kan brengen. Gaarne plaats ik naast mijne woorden die van een ander Engelschman, den schrijver uit de *Quarterly Review*: "*If the ambiguity was intentional, it was "a fraud; if it was accidental, Engelschmen sensitive "for the honour of their country will regret that it "shall have been taken advantage of.*" Ik twijfel niet of deze zullen bij ieder regtschapen Engelschman weerklank vinden. Wanneer wij echter—om op ons onderwerp terug te komen—in verband met dergelijke feiten de inlijving van de Transvaal bij de Kaapkolonie beschouwen, dan moet ons gevoel voor regt en billijkheid al zeer geringe eischen stellen om zich zoo bevredigend te toonen als bij velen in ons land het geval schijnt te zijn.

Aan het gebeurde is niets te veranderen; klagen baat niet. Maar het is voor de politieke zedelijkheid geenszins onverschillig, hoe men over feiten oordeelt.

Maar al te spoedig is men onder ons geneigd in de staatkunde het regt van den sterke te erkennen als eene natuurwet, waarvoor men eerbiedig en zwijgend het hoofd moet buigen; het mag wel eens worden herinnerd, dat er nog een ander regt op aarde bestaat.

Daar naast een ander verschijnsel. Men wantrouwt zich zelven en al wat Hollandsch is te zeer en ziet al te gaarne door de oogen van vreemden; dezelfden die van onregt spreken, den Turken door Rusland aangedaan, gebruiken een anderen maatstaf waar het boeren van Hollandsche afkomst geldt: zij vreezen welligt zich schuldig te maken aan de dwaze bekrompenheid waarin men wel eens, vroeger vooral, vaderlandsliefde meende te zien; maar wij mogen niet vergeten, dat voor een volk zelfvernedering niet minder schadelijk is dan zelfverheffing.

Maar de minstbevredigende, de verderfelijkste van alle redeneringen, die dezer dagen vernomen worden, is wel deze: het is jammer, dat de Transvaal zich niet kon handhaven, maar de menschen daar behoeven zich de zaak niet zoo aan te trekken, in financieel opzigt zullen zij vooruitgaan!

Ik hoop, dat zij, die zoo schreven of spraken, niet hebben nagedacht toen zij zulke woorden bezigden. Ik hoop voortaan dat zij het nooit mogen voelen wat het zegt de onafhankelijkheid van zijn land te zien vernietigen, en als troostgrond te vernemen: klaagt maar niet, uw inkomen zal er door verbeteren! Geldelijke belangen zijn voorzeker gewigtig, maar zij zijn de eenige? Zijn zij zoo overwegend, dat alle andere er gering bij worden? Er zijn er gelukkig weinig die dit zullen durven beweren, hardop ten minste, maar daarom mag toch aan zulk een denkbeeld geen voedsel gegeven worden door beschouwingen als die welke ik aanhaalde. Immers wat zal het baten, of iemand al in het algemeen de leer verkondigt, dat men de onafhankelijkheid van zijn land op prijs behoort te stellen, wanneer zijne hoorders uit de beschouwing van concrete gevallen de stelling hebben leeren afleiden, dat die onafhankelijkheid zoo zwaar niet weegt, wanneer maar eene welgevulde beurs in de andere schaal wordt geworpen?

Ik had wel gewenscht, dat iemand anders, meer dan ik bevoegd om over Zuid Afrikaansche toestanden te oordeelen, zich in dezen geest had uitgelaten; eerst toen ik bemerkte, dat dit niet gebeurde, heb ik de pen opgevat. Ik wenschte, dat de Transvalers, die toch ook menschen zijn met een menschelijk gevoel, al zijn zij bekrompen en kortzigtig, niet met regt kunnen zeggen: Wij hebben bij de landgenooten van onze overheerschers meer deelneming gevonden dan bij het volk dat met ons dezelfde taal spreekt! En tevens achtte ik het gepast, een woord van sympathie uit te lokken met een man als Burgers, op wiens bestuur natuurlijk ook aanmerkingen te maken zijn, maar die toch onvermoeid heeft gearbeid voor den vooruitgang van zijn land, en wiens doel was de verwezenlijking van een schoon denkbeeld.

W. H. VAN DE SANDE BAKHUIJZEN.

Utrecht, 14 Mei 1877.

—Zeker heer, die als een vraat bekend stond, kwam zich eens bij zijn vriend beklagen, dat hij zijn honger verloren had. "De hemel geve, dat een arme stakker hem niet vindt," antwoordde deze. En de man sprak een waar woord.

High Sheriff's Office.

High Sheriff's Office, Cape Town,
21st June, 1877.

IN Execution of the Judgment of the Supreme Court the following Sale will take place:—

Division of Stockenstrom.

GRIFFITHS & Co. vs. GEORGE GREEN.

On Tuesday, the 10th July, 1877, at 10 o'clock a.m., at Fort Beaufort,—500 Wagon Spokes, 30 Fellies, 8 Disselbooms, Household Furniture, et cetera.

Afdeeling Stellenbosch.

CHARLES GERARD PRINCE vs. MOGAMAT SADAN.

Op Woensdag, 4 Julij 1877, des voormiddags 10 uur, ten huize van gedaagde, te "Mostertbaai," Huisraad, 9 groote Zoutkuipen, 11 Okshoofden, 1 Kar, 2 Ossen, enz.

JAMES CROSBY, Acting High Sheriff.

Kantoor van den Baljuw,
21 Junij 1877.

IN Executie van Gewijsden van het Hoog Geregtshof, in de hieronder gemelde Zaken, zullen de volgende verkooping plaats hebben:—

Afdeeling Stockenstrom.

GRIFFITHS & Co. vs. GEORGE GREEN.

Op Dingsdag den 10 den Julij 1877, des voormiddags 10 uur, te Fort Beaufort,—500 Wagenspaken, 30 Velingen, 8 Disselboomen, Huisraad enzoovoort.

Division of Stellenbosch.

CHARLES GERARD PRINCE vs. MOGAMAT SADAN.

On Wednesday, the 4th July, 1877, at 11 o'clock a.m., at Defendant's Residence, Mostert's Bay, Household Furniture, 9 Large Salting Tubs, 11 Hogsheads, 1 Cart, 2 Oxen, et cetera.

JAMES M. CROSBY, Waarnemend Baljuw.

Vogelstruisvederen.

DE ONDERGETEEKENDE koopt Struisvederen en betaalt de volle waarde.

E. G. ASPELING.

20, Burgstraat.

BESTE GUANO

TE KOOP bij de Pakhuizen van den Ondergeteekende.

WM. HUMPHRIES, Middenhoofd.

Adderleystraat, Kaapstad.

Wagens! Wagens! Wagens!

NU is het tijd voor Togtgangers, Handelaars en anderen, die zich van goedgemaakte Nieuwe Wagens wenschen te voorzien. Doe aanzoek bij den Ondergeteekende tot **Zaturdag, 30 dezer**. Indien niet verkocht vóór die tijd, zullen de drie op dien dag per publieke venutie op de Parade verkocht worden, t.w., 6 extra goede Wagens, allen met IJzeren Assen. Indien ze uit de hand verkocht worden, zullen termen van betaling (als het noodig is) zeer aanneemelijk gemaakt worden.

J. C. SMITH,
58, Breestraat.

TE KOOP:

Nieuwe en Gebruikte Stukvaten en Kijders.

OM bijzonderheden vervoege men zich bij den Afslager, den heer J. J. HOFMEYR, in de Houtstraat.

SWELLENDAM FIRST CLASS

Undenominational School

FOR BOYS.

MR. STRASHEIM having decided to study for the Ministry of the Dutch Church, a Principal will be required for the above School **after the September Holidays**. Salary **£250** per annum with free Residence. Applications to be sent to the Secretary on or before the 2nd July.

F. D. EDWARDS,
Hon. Secretary.

Swellendam, 14th June, 1877.

George Findlay & Co.

HEBBEN ONTVANGEN

Uit de "CAPE CITY,"

WRING en Mangel Machines
Grasmaaijers
Graven, een groot assortiment, verschillende kwaliteiten
Spitvorken, 4, 5, en 6 tanden
Pikken en Boschpikken
Paarden en Ezel Hoefijzers
Worstmachines en Koffijmolens
Messen Schoonmakers, Komkommer Schaven
Patent Brood Snijders
Zeilgaren en Netgaren
Looden Pijpen en Composite Gas Pijpen
Machinolie en Katoen Pluis
Paraffine Tafellampen, nieuwe patronen
Do, Muur en Hang Lampen
Do, Keukenlichels.

Hardewaren Pakhuizen, Gravestraat.

VERPLAATSING

VAN HET

Kantoor van Dokregten.

Kantoor der Commissie van Bestuur van het Dok en den Zeebreker van Tafelbaai,
22 Junij 1877.

HIERBIJ wordt tot algemeen narigt bekend gemaakt, dat het Bestuur besloten heeft, het Kantoor van Dokregten te VERPLAATSEN van het DOK naar de STAD, en dat al de Dokmandaten na den 1sten JULIJ gepasseerd moeten worden op het Bestuurs Kantoor in de Adderleystraat, alwaar ook alle Dokregten, Huurgelden en Scheepskosten zullen worden ontvangen.

Op last.

JNO. SAUNDERS, Secretaris.

MAANSVERANDERINGEN.

Julij 3, Laatste Kwartier, 10u. 16m. namiddags.
Julij 10, Nieuwe Maan, 11u 2m. namiddags.
Julij 17, Eerste Kwartier, 2u. 26m. namiddags.
Julij 25, Volle Maan, 8u. [illegible]3m. voormiddags.
August 2, Laatste Kwartier, 11u. [illegible]m. voormiddags.

VERKOOPINGEN.

VEE EN LOSSE GOEDEREN.

DOOR J. S. MARAIS EN CO.

Julij 2.—Paarl, Losse Goederen, van W. H. Auret.

Julij 3.—Klapmuts Station, Ossen en Koeien van J. J. Brink Dzn.

Julij 9.—Malmesbury, Muilezels, van H. W. Ross.

DOOR DE VILLIERS, FAURE EN CO.

Julij 2.—Paarl, Ossen, van C. J. Malherbe.

Julij 8.—Klapmuts Station, Ossen, van J. J. Baartman Hzn.

DOOR FAURE EN REIJNOLDS.

Julij 6.—Klein Bergrivier, Losse Goederen van N. van Wielligh Sr.

DOOR FENTZ EN CO.

Julij 10.—Wellington, Ossen, van P. Kerr.

DOOR G. L. MADER.

Julij 3.—Stellenbosch, Stukvaten.

DOOR J. G. STEIJTLER.

Julij 5.—Klapmuts Station, Schapen en Bokken, van Du Toit en Neethling.

DOOR C. J. N. DEMPERS.

Julij 14.—Caledon, Struisvogels, van P. G. Steijn.

DOOR H. CARSON.

Julij 20.—Langedoorn, Vee en Losse Goederen, van Gebroeders Longland.

VASTE GOEDEREN.

DOOR C. J. N. STAMPER.

Ceres, Vastgoed, van C. F. Zulch.

DOOR BECK EN LINDENBERG.

Julij 6 en 7.—Worcester, Vaste en Losse Goederen, van H. T. Bauman.

SCHUTVERKOOPINGEN.

Door de Schutmeesters en op de plaatsen en dagen als ondergemeld, zal verkooping worden gehouden van vee als volgt:—

Julij 7.—A. J. van Zijl, Langefontein, Boven Olifantsrivier, afdeeling Clanwilliam:—2 zwarte Ossen, regteroor stomp; 3 roode Ossen, beide ooren winkelhaak van achteren; 1 roode Os, een oor winkelhaak van achteren; 1 roode Os, regteroor stomp; 1 roode Os, winkelhaak van voren; 2 zwartbonte Ossen, niet gemerkt en 1 vale Os met bles, beide ooren zwaluwstaart.

Julij 16.—J. J. Loubscher, Twist:—Een donkerbruin Paard, met een krommen voorpoot.

NIEUWE MARKT.

	£	s.	d.		£	s.	d.
Aardappelen per 3 bush.	1	8	0	—	1	16	0
Abrikozen, Gedr., per lb.	0	0	4	—	0	0	6
Amandelen, Gedr., per lb.	0	0	3	—	0	[illegible]	[illegible]
Appelen per 100	0	4	0	—	[illegible]	6	[illegible]
Azijn, per halfaam	0	5	0	—	0	[illegible]	[illegible]
Bananas per 100	0	2	7	—	0	6	[illegible]
Beet per bos	0	0	1½	—	0	0	[illegible]
Bloemkool	0	0	6½	—	0	[illegible]	[illegible]
Boonen, per 3 bush.	1	1	[illegible]	—	[illegible]	[illegible]	[illegible]
Boter, per lb.	0	1	[illegible]	—	[illegible]	[illegible]	[illegible]
Brandewijn, per legger	12	0	0	—	12	0	0
Citroenen, per stuk	0	0	1	—	[illegible]	[illegible]	1
Eenden, per stuk	0	2	9	—	[illegible]	[illegible]	[illegible]
Eijeren, per 100	0	15	0	—	[illegible]	[illegible]	[illegible]
Ganzen, per stuk	0	3	9	—	[illegible]	4	[illegible]
Guavas	0	1	6	—	0	[illegible]	[illegible]
Hoenders, per stuk	0	1	2	—	0	2	[illegible]
Klappers	0	0	4	—	0	[illegible]	4
Knolkool	0	0	1½	—	0	[illegible]	[illegible]
Kool, per stuk	0	0	3	—	0	[illegible]	[illegible]
Lemmetjes, per 100	0	1	2	—	0	1	[illegible]
Lemoenen, per 100	0	[illegible]	4	—	0	3	[illegible]
Mielies	1	4	6	—	1	7	[illegible]
Naartjes, per 100	0	[illegible]	3	—	0	2	[illegible]
Patattas, per 3 bs.,	0	10	3	—	0	10	[illegible]
Peren, per 100	0	2	0	—	0	3	[illegible]
Peren, Gedroogde	0	0	3½	—	0	0	4
Pijnappelen	0	0	4	—	0	0	[illegible]
Pompoenen, per stuk	[illegible]	[illegible]	4	—	0	0	[illegible]
Selderij	0	0	2	—	0	[illegible]	[illegible]
Uijen, per mud	0	15	0	—	[illegible]	16	[illegible]
Varkens, speen	[illegible]	4	6	—	0	4	[illegible]
Varkens (ongem., per stuk	0	7	6	—	1	1	[illegible]
Witte Wortels	0	0	1	—	[illegible]	0	[illegible]
Wortels, per bos	0	0	2	—	[illegible]	[illegible]	[illegible]
Zuur Limoenen	0	0	1½	—	[illegible]	1	2

MARKTPRIJZEN.

Van 27 tot 29 Junij 1877.

	£	s.	d.		£	s.	d.
375 bs. [illegible] per 3 bush.	0	1[illegible]	6	—	2	1	0
1[illegible] leg. Azijn, per legger	4	[illegible]	0	—	4	10	
70 lb. Boter, per lb.	0	2	6	—	0	2	[illegible]
Eenden, per stuk	0	2	6	—	0	[illegible]	
Eijeren, per 100	0	13	6	—	0	1[illegible]	
Ganzen, per stuk	0	3	9	—	0	3	[illegible]
69 bs. Haver, per 3 bs.	0	9	6	—	0	1[illegible]	
4 vr Havergerv., per 100 lb.	0	7	[illegible]	—	0	9	6
Hoenders, per stuk	0	1	0	—	0	2	[illegible]
7 zak. Kaf, per 16 zakken	4	7	0	—	4	7	0
27 Kalkoenen, per stuk	0	3	10	—	0	8	6
89 bs. Koren per 3 bs.	1	9	0	—	1	1[illegible]	6
30 bs. Mielies per 3 bs	1	0	0	—	1	5	10
395 lb. Rozijnen per lb	0	0	2	—	0	0	2½
195 bs Uijen, per 3 bush.	0	13	6	—	0	16	9

Woensdag,	27	Junij	9	Wagens	15	Karren.
Donderdag,	28	do.	3	do.	2	do.
Vrijdag,	29	do.	1	do.	5	do.

SHIPPING INTELLIGENCE.

TABLE BAY.—ARRIVED.

June 27—Maria Fredrica, sch, 97 tons, F. Fernandez, from Port Nolloth and Saldanha Bay, to this port, with cargo grain.—[illegible] Bros, agents.

27—Sea Bird, sch, put back.

27—Glendovey, bk, 580 tons, J. Wi[illegible], from London 26th April, to this port, with general cargo.—J M Brown & Son, agents.

28—Ambassador, Wm Baggott, chief officer in charge, from New York to Melbourne [illegible] in for repairs. Cargo general.

28—Louis Alfred, C. Buur, from W[illegible] Bay 16th June, to this port. Cargo sundries and 5 passengers.

TABLE BAY.—SAILED.

June 26—Duke, bk, to Mauritius.
2[illegible]—Augusta, URMSt, to Mauritius.

Gedrukt bij SAUL SOLOMON & HOFMEYR, No. 11, Kasteelstraat, Kaapstad.